

Petak, 10. januar 2003.
Svedok Robert Hausvička
Svedok C-1204
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak 9.03h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Došli smo do paragrafa 19 i 20 rezimea. U atlasu je to dokazni predmet 336, stranica 37. Bileća se pominjala u paragrafu 19, poslednja rečenica i može da se nađe u kvadratu E2, odmah severno od jezera i ustvari malo istočno od Trebinja. Gospodine Hausvička, mislim da ste upravo počeli da nam govorite ili ste se spremali da nam govorite o tome kako su vam, nakon vašeg priznanja ili priče koju ste ispričali, oficiri JNA rekli da je trebalo to da kažete ranije, pa vas onda ne bi tukli. Posle toga su vas odveli u kasarnu u Bileću.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada ste stigli u kasarnu 22. oktobra, da li ste bili zatvoreni u samicu i vezani za krevet?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se desilo kada su došli vojnici JNA? Šta su vam radili?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Kad su me doveli u tu prostoriju, u samicu, kad su me vezali za krevet, noge su mi vezali za donji dio kreveta, a ruke za gornji dio kreveta. Ne znam tačno koliko dugo vremena su se izmenjivali stražari i vojnici i tukli me po svim delovima tijela. Naravno, ja

se nisam mogao, pošto sam bio vezan, nisam se mogao braniti tako da sam bio udaran i po svim djelovima tijela.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to je bilo gotovo svakodnevno u jednom vremenskom periodu. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom prvog meseca tog premlaćivanja, da li su vas odvodili na saslušavanje? Da li vas je saslušavao vodnik ili narednik Stević, službenik bezbednosti, srpskih snaga bezbednosti?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi u stvari lično, od ranije poznavali tog čoveka?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa poznao sam ga iz JNA. Kada sam služio vojsku na Kopaoniku bila je proslava, mislim da je to bila proslava Dana bezbjednosti vojske JNA i tu ga nisam, baš ga nisam osobno upoznao, ali sam ga vidio tu među tim časnicima koji su bili tad na toj proslavi.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kom rodu je on pripadao?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa pošto je bio dan proslave bezbjednosti, mislim da je i on bio, da je i on pripadao tom rodu vojske, njihove bezbjednosti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko puta vas je ispitivao? Recite nam to samo u jednoj rečenici, nemojte da ulazite u detalje to stresnog iskustva, više nego što je neophodno. Dakle, samo u jednoj rečenici nam recite kako se odnosio prema vama tokom saslušavanja?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa više puta me je ispitivao i bio je grub, odnosio se grubo i nasilnički prema meni, znači da me je i udarao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako su se, po pravilu, završavala ta saslušanja i gde su se završavala?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa posle saslušanja bio bih odveden u jedan vece gdje bih bio pretučen od strane stražara. Na sljedećem saslušanju bi me stariji vodnik Stević pitao, kaže: "Jesi li sad malo pametniji, pa češ malo davati pametnije odgovore?"

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Taj vece u koji su vas odvodili, da li ste u njemu primetili nešto, da li ste videli tragove nečega tamo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, bilo je tragova krvi. Bilo je tragova krvi, bilo je tu i moje krvi, ali bilo je i prije tragova krvi, vjerovatno prijašnjih zarobljenika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Iz kojeg dela Jugoslavije je bio Stević, da li to znate?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Iz, mislim da je bio iz, otprilike negdje oko Užica ili iz Užica, jer je pripadao Užičkom korpusu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok ste bili zatvoreni tamo, da li ste takođe bili prisiljeni na prinudni rad?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakve zadatke ste obavljali?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa morali smo pilati drva, cjepati drva, pilati drva, morali smo istovarati kamione sa namještajem, televizijama, raznim drugim stvarima koje su bile vjerovatno ukradene i opljačkane u okolini Dubrovnika. Morali smo prati automobile koji su imali na sebi dubrovačke registracije, to su bili kamioni, autobusi, razni osobni automobili. Bili smo, neki su oficiri čak i vozili takve automobile.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tokom tog prinudnog rada, na koji način ste prisiljavani i na koji način ste kažnjavani, i vi i drugi zatvorenici?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Bili bi tu tokom tog rada, bili bi stalno izloženi ponižavajućim riječima, pljuvanju i udaranju. Mogu ispričati jedan detalj, jednom da smo morali nositi jednu kasu otprilike tešku 200 kila, morali smo je odneti sa prizemlja na treći kat. U tom, u tom, prilikom tog nošenja stražari, ustvari vojni policajci su nas tukli električnim pendrecima, stavljali su nam ga na glavu, na donji dio tijela tako da, jednostavno je bilo, uopće je teško pričati o tome.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, neću tražiti dalje detalje od vas, ali pošto sudijama možda nije poznata ova konkretna pojedinost, taj električni pendrek, da li je to nešto što izaziva električni šok kod osobe koja se udari tim pendrekom?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: U biti, tim pendrekom se ne udara, on ima na vrhu dvije, dva, dvije žice i on kad se prisloni na čovjeka, kad se pritisne puca ono izlazi električni šok. Pogotovo kad se stavi na glavu ili donji dio tijela, onda izaziva vrlo jaku bol.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je dovoljno, hvala. Koliko je bilo zatvorenika u Bileći i koliko je od toga bilo civila, a koliko boraca i kojih su godina bili, koliko su imali godina?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Otprilike u Bileći ono što sam ja video i znam, bilo je otprilike nekih 200 zarobljenika, civila. Odnos civila i boraca mislim da je bilo jedno 80 posto na prema 20 posto. A starosna dob zarobljenika, ustvari tih civila koji su bili, bila je otprilike od 50 do 89, 90 godina.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako su se vojnici JNA ponašali prema vama, kako su vas tretirali? Da li su se slično odnosili prema borcima i prema civilima ili su vas različito tretirali?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne, odnosili su se isto. Za svih njih smo mi bili ustaše i koljači.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li su tukli i civile, koliko je vama poznato?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, podjednako kao i mene.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I ako bi se od vas tražilo, vi biste mogli da ispričate ono što su vam drugi pričali, o posebno divljačkim premlaćivanjima kojima su bili izloženi. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je MKCK, Međunarodni komitet crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) posetio zatvor dok ste vi bili tamo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li biste sudijama ispričali šta je učinjeno pre te posete, pa tokom posete?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa prilikom prvih nekih posjeta bili smo, osobno ja sam bio sakrivan od Međunarodnog crvenoga križa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kasnije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Kasnije kad su me, kad su me prijavili Međunarodnom crvenom križu, prevodioci su bili pretežno iz Beograda. Nismo imali povjerenja u priču sa prevodiocima, da oni prevode predstavnicima Međunarodnog crvenog križa pa smo tražili da ona iziđe. Nakon dolaska Crvenog križa, nakon toga kad bi ona prevodila bilo bi jaka premlaćivanja nas zarobljenika. Onda smo imali, pošto je među nama bio jedan zarobljenik koji je znao dobro tri jezika, sami smo prevodili tako da je u tom trenutku ova predstavica Crvenog križa ostala iznenađena svime što smo joj mi ispričali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ta premlaćivanja do kojih je dolazilo nakon posete Međunarodnog crvenog krsta, bila su u vezi sa onim što je rečeno Crvenom krstu, je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa pretpostavljali smo, ne mogu biti siguran.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Šta se dešavalo sa hranom i drugim paketima pomoći koje je dostavljao Crveni krst?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Onaj paket kad bi došao, ono što bi u trenutku dok je Crveni križ... On je provodio sa nama otprilike jedan sat, za taj jedan sat što smo pojeli, pojeli smo, ostalo čim bi oni otišli, stražari bi nam sve oduzeli.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je takođe tu bio i državljani Sjedinjenih Američkih Država (United States of America) po imenu Marin Peša koji je takođe bio zatvoren? I da li je rečeno predstavnicima Međunarodnog crvenog krsta za njega ili ne?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se, nisam precizno postavio pitanje. Da li je on bio prvo sakriven, pa je kasnije objavljeno Međunarodnom komitetu Crvenog krsta za njega?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, on je isto kao i ja, bio je prvo sakriven i kad je došao Međunarodni crveni križ mi smo potajno uspjeli dojaviti da je on tu, oni su ga onda tražili i onda su ga oni prikazali njima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U novembru 1991. godine, da li ste vi potpisali neki oblik priznanja? Možete li da nam objasnite kako je do toga došlo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa nakon tih intenzivnih saslušanja jedan dan su mi dali jednu, pa ne znam kako to opisati, recimo jednu knjigu od pedesetak strana da je potpišem, da je to moje priznanje. Nisam imao mogućnosti pročitati ni vidjeti što piše, samo sam je potpisao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je to na bilo koji način bio vaš dobrovoljni dokument?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam je bilo rečeno da će vam se zbog tog dokumenta suditi za ratne zločine?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa oficiri osobno ne, ali su stražari... U stvari dobijao sam batine najviše radi toga, jer su oni navodno pročitali u tom dokumentu da sam ja ubijao i klaao srpsku djecu po Dubrovniku, da sam im vadio oči, kidao uši i da sam organizator pobune u predjelu Mokošice, tako da to je to što ja znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sve je to izmišljeno i vi ste bili prisiljeni da to potpišete. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Naravno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je... Koliko je vama poznato, da je neko od zatvorenika tamo ikada izveden na suđenje?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U januaru 1992. godine, da li je došlo do kratkotrajne promene uprave u logoru Bileća, kada je Užički korpus smenio Riječki korpus i novi komandant Rašeta se bolje ponašao prema zatvorenici-ma?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nekih desetak dana kasnije, da li se neko po imenu kapetan Biga pojavio u logoru?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Kapetan Biga je bio stalno prisutan u logoru u to vrijeme.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako se on onda ponašao, nekih desetak dana nakon što je Rašeta preuzeo upravu u logoru? Šta se dogodilo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa kad je došao taj Rašeta, on se prema nama mislim puno drukčije odnosio, tako da je bilo puno snošljivije uopće živjeti u tom logoru. Ali valjda kad su doznali da on obavlja nekakve zadatke koje mora obavljati, znači da je nama malo bolje tamo, oni su ga zamjenili sa starijim vodnikom Ljubišićem.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li su se onda uslovi vratili na staro, kakvi su bili i ranije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, i možda su čak bili i gori.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sredinom aprila 1992. godine ili približno u to vreme, da li ste zajedno sa grupom od oko 70 zatvorenika prebačeni u logor "Morinje"? To vidimo u dokaznom predmetu 337.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok se ta karta tu nalazi, podsetite sudije na njegovu lokaciju. Možete li vi da nam kažete kakvi su bili uslovi u logoru "Morinje", da li su bili isti, ili su bili gori ili bolji? Ja imam ovde svoju kartu, ako će to da pomogne. Nema veze šta je obeležena, verovatno je zgodnije tako.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa uslovi su bili gori nego u logoru u Bileći.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidimo da se Morinje nalazi u Crnoj Gori u jednom od delova Boke Kotorske, na zapadnom rubu i obeleženo je plavo. Dakle, uslovi su bili gori. Na koji način su bili gori?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa to je bila jedna prostorija od nekakvih 50, 60 kvadrata, ustvari to je bilo neko sklonište i tu su... Drveni je bio pod, ležali smo na podu i imali smo jednu kantu za obavljanje male nužde, a za veliku nuždu smo trebali izlaziti van. Naravno, kad god bi htjeli izić na veliku nuždu, dobili bi dobrih batina, tako da bi nas u tom trenutku prošla volja za tim, tako da smo i veliku nuždu obavljali u kantu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 28. Mislim da ste bili izloženi različitim ponižavanjima. Neću da tražim od svedoka da ponovo proživi to stresno iskustvo, te lažne egzekucije, zatim prisiljavanje na boks, pevanje srpskih nacionalističkih pesama. I svaka greška za razne stvari, kao što je recimo korišćenje, upotreba imena stražara i slično, sve to bi bilo sankcionisano premlaćivanjem. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kad su stražari dolazili u sobu, da li ste odmah morali da ustanete i da gledate u pod?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to je takođe vodilo samovoljnom premlaćivanju od strane stražara. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je procenat zatvorenih civila u odnosu na vojne zatvorenike, na zatvorene borce, vojnike u ovom logoru bio sličan ili isti, u poređenju sa logorom u Bileći?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa bio je isti, već sam ponovio da smo mi za njih svi bili ustaše i koljači.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je tamo bio značajan broj starijih ljudi iz Hrvatske ili Bosne?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste tog istog narednika Ljubišića koji je bio u Bileći ponovo videli u logoru "Morinje"?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, on je dolazio više puta sa stražarima iz Bileće koji su nas tu dolazili premlaćivati.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kako je obavljeno prebacivanje zatvorenika između ta dva logora, koliko je vama poznato?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ja koliko znam, ja mogu ispričati moj doživljaj sa tim prebacivanjem. Mi smo ubačeni u jedan autobus. Morali smo u sicevima sjedati po trojica, a ko nije mogao sjesti u siceve, klečao je na podu. Tri ili četiri stražara, ne znam tačno, su ušli u autobus. Put je trajao otprilike nekakvih dva sata. Oni su skakali po nama, trčali, udarali nas, pljuvali i sve tako do Morinje. Kad smo došli ispred logora Morinja, ja tad nisam znao da sam u logoru i od ceste do barake u kojoj smo bili smješteni ima 300 metara. U cijelom špaliru stajalo je, sa jedne i druge strane, stajali su vojnici sa raznim predmetima u ruci, od pušaka, lopata, drva, ne znam ni ja čega i tih 300 metara morali smo trčati, oni su nas tukli tako da smo padali, poma-

gali jedan drugome, dizali. Dok smo došli gore do te barake, skoro svi smo bili ne dobro, nego baš dobro izmrcvareni.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Stražari i vojnici koji su vas tukli na tim raznim lokacijama koje ste opisali, šta su oni bili po nacionalnosti?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa pretežno Srbi i Crnogorci.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vi ste razmenjeni 2. jula 1992. u Cavtatu, tokom razmene zatvorenika. Da li ste se onda pridružili hrvatskoj specijalnoj policiji i onda ste je napustili sredinom 1994. godine iz razloga koji su navedeni u vašem rezimeu?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zbog jedne stvari, zbog detalja koji stvarno moram da pokrijem, želim da se vratim na Mokošicu i ubijanje u onom skloništu. Ako vas to već nisam ranije pitao, kako ste bili obučeni tog dana? Da li ste nosili uniformu?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Koliko je ljudi iz vaše jedinice bilo u tom skloništu tog dana?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa kad sam ja... Ja nisam bio, ja sam bio 100 metara udaljen. Kad sam došao, ja sam svih njih našao ispred skloništa kako skupljaju ono što je ostalo od tih ljudi, tako da ne mogu potvrditi jesu li bili u skloništu ili negdje drugdje.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A koliko je ukupno bilo boraca u tom skloništu otprilike, u vreme kada ste vi bili tamo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Točno nas je bilo pet.

TUŽILAC NAJS: Nemam više pitanja za ovog svedoka. Pozivam Pretresno veće da tokom unakrsnog ispitivanja ima na umu da svako ispitivanje o onome šta je ovaj svedok pretrpeo treba da ima specifičnu i validnu forenzičku svrhu pre nego što se odobri.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, dozvolite da to shvatim. Vi hoćete da kažete da ne treba da mu se postavljaju pitanja o onome šta je pretrpeo? Naravno

da Pretresno veće ima na umu osetljivost ovakvih pitanja, ali nisam siguran da znam na šta ste još mislili, šta ste još hteli da kažete?

TUŽILAC NAJS: To je ono šta sam mislio. Mislim da je ovaj svedok jako propatio na načine koje je opisao, kao i da su posledice koje trpi zbog toga i zbog svog svedočenja očigledne. Zato vas i molim da to imate na umu.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, čuli ste ovo šta je istakao gospodin Najs. Ovo je svedok koji je dosta pretrpeo i siguran sam da ćete vi to imati na umu i da ćete sa njim postupati uviđajno tokom vašeg unakrsnog ispitivanja. Izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Hausvička, vi svedočite o 1991. godini, svi ovi događaji o kojima ste govorili su se tada dogodili. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: 1991. i 1992. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, i početak 1992. godine. U svim tim događajima, da li vi imate ikakvu predstavu kakve uopšte veze događaji oko Dubrovnika imaju sa Srbijom?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Možete li mi ponoviti pitanje, nije mi baš jasno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi pretpostavljate da ti događaji oko Dubrovnika imaju bilo kakve veze sa Srbijom? Kakve veze ima sve to šta se događalo oko Dubrovnika sa Srbijom?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ono što sam ja proživio, ta JNA sa Srbijom je napala Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako vi kažete: "JNA sa Srbijom napala Dubrovnik"?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Mogu popraviti odgovor, JNA sa srpskim dobrovoljcima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jesu li ti srpski dobrovoljci bili iz Srbije ili možda iz neke druge republike?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Moje osobno iskustvo je pretežno su bili iz Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koga ste od srpskih dobrovoljaca iz Srbije konstatovali tamo u Dubrovniku, odnosno u okolini Dubrovnika?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa kad sam bio zarobljen i u Bileći me ispitivali, svi stražari i oficiri koji su me ispitivali bili su iz Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, jesu oni bili vojnici ili oficiri, ili podoficiri JNA ili nekakve formacije iz Srbije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Oficiri JNA i rezervisti JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vam je poznato, dakle, da je te 1991. godine o kojoj vi sada govorite, postojala SFRJ kao država, da je postojala Jugoslovenska narodna armija kao njena oružana sila, da ona nije bila potčinjena ni jednoj republici nego saveznoj državi? Znači, Jugoslovenska narodna armija. Dakle, vi ste bili u sukobu sa JNA tada na području Dubrovnika. Srbija je prilično daleko od vas.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Srbija i Crna Gora graniči sa Dubrovnikom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa geografiju znamo dobro, da se u to ne upuštamo. Dakle, da vidimo nešto o tome celom događaju. Da li je vama poznato, naime, postoje dokumenta o tome da je još u januaru 1991. godine ilegalno dopremano naoružanje preko aerodroma "Dubrovnik"?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Nije mi to poznato, ali po mojim saznanjima nikakvo oružje se nije nalazilo u Dubrovniku, čak ni u devetom i desetom mjesecu 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li je vama poznato da nikakve vojske čitave decenije nije bilo u Dubrovniku, upravo zato što je on turistički centar, i da je najbliži garnizon bio garnizon Trebinje koji je u Bosni i Hercegovini, odnosno u Hercegovini?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, to mi je poznato, ali morao bih naglasiti da nikakve vojske nije bilo ni u desetom mjesecu 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi onda ko je to sa tog dubrovačkog područja pucao na pripadnike JNA na granici sa Crnom Gorom i gore prema Ivanici? Ivanica je takođe na teritoriji Hercegovine, čak nije na teritoriji Hrvatske. Dakle, ko je to pucao i ko je pobio tolike vojnike JNA na tom području?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da nisam uopće kompetentan da odgovorim na to pitanje, ali po mojim saznanjima bilo je obratno, nisu pucali, nije pucalo se sa hrvatske strane nego se pucalo sa područja Ivanice i sa područja Crne Gore u stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da su prvi ubijeni vojnici bili na granici Crne Gore, na teritoriji Crne Gore, onda u Ravnom na teritoriji Hercegovine, da su čak držane komemoracije u Crnoj Gori tada zbog tih ubistava, da je sa područje Crne Gore 161 vojnik ubijen u tim događajima o kojima vi svedočite? Ko je ubio te ljude?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Mislim da niste u pravu. Mislim da ovo što pričate o tih nekakvih 161... Mislim da se to dogodilo puno kasnije, kad je bio najjači napad na Dubrovnik. Ja sam tad bio zarobljen, nisam kompetentan uopće da odgovaram na takva pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, pre nego što ste zarobljeni, malopre vas je gospodin Najs pitao jeste li nosili uniformu kad ste bili zarobljeni. Nije vas pitao jeste li nosili oružje. Vi ste nosili oružje, je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Kad sam bio zarobljen imao sam na sebi uniformu i imao sam oružje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To sam i ja pretpostavljao, znači imali ste i uniformu i oružje kad ste bili zarobljeni?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Imao sam, bio sam pripadnike specijalne policije u to doba, dubrovačke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A do tih događaja o kojima govorite pošto ste bili zarobljeni, u kojim ste borbenim dejstvima učestvovali protiv JNA na tom području?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Borbena dejstva protiv JNA nisu bila uopće moguća na tom području, jer JNA nas je svakodnevno granatirala, tako da uopće se nije ispalio ni jedan metak na JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi tvrdite da do vašeg zarobljavanja iz Dubrovnika niko nije otvarao vatru na JNA?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Sa ovog područja gdje sam ja bio da, za druga područja, ja ne mogu biti kompetentan da odgovorim, jer nisam bio tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li se sećate da je vojska preko radija Herceg Novi, koji se vrlo dobro čuje u Dubrovniku, neprestano ponavljala da traži da se ne puca na vojsku i da ni jedan metak neće biti ispaljen ako se ne bude pucalo na vojsku? Apelovala i pozivala da se ne puca na vojsku. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Mislim da niste u pravu, Herceg-Novu se uopće ne čuje u Dubrovniku, a druga stvar, ja ne znam za takve apele, a mislim da na tu vojsku stvarno niko nije pucao. Vojska je učinila što je učinila, u svako selo u koje je ušla, od Konovala do primorja, ili je 50 posto sela spaljeno ili je 100 posto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi to tvrdite da je bez ikakvog povoda vojska išla i pucala na nekakve civilne objekte, da niko nije otvarao vatru na vojsku i da se ništa protiv vojske nije događalo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa u biti da. Možda je negdje bilo da se negdje, da je negdje bilo nekakvih frontalnih sukoba, ali koliko ja znam, u ovome dijelu gdje sam ja bio, vojska je slobodno mogla ući u svako selo i prošetati, nije bio pružen nikakav otpor. Ali oni u svako selo u koje su ušli u ovom dijelu gdje sam ja bio, selo je bilo spaljeno do temelja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa evo, na primer, poznato je da je vojska ušla u Cavtat i da Cavtat nije ni taknut. Je li tako bilo ili ne?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tad sam već bio zarobljen tako da ne mogu, ovaj, mislim ne znam, ne znam tačno, ali znam da je selo poviše Cavtata, Zvekovica bilo spaljeno do temelja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu se tu vodile neke borbe?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne mogu tačno da odgovorim, tu nisam bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Pošto vi govorite o 1991. i 1992. godini, znači u početku još dokle Hrvatska nije bila međunarodno

priznata, da li je tačno da je JNA imala pravo da bude na teritoriji Jugoslavije, pa prema tome i Hrvatske kao njenog dela, šta je bila i njena ustavna obaveza?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim već da je tada u to doba bio izglasan referendum o izdvajanju Hrvatske iz Jugoslavije i mislim da vojska nije imala potrebu uopće da bude na tom području. Sami ste rekli da je Dubrovnik bio turističko mjesto gdje vojska ne treba i mislim da je Dubrovnik i u tom trenutku dosta nespremno dočekao sve to, zato što je mislio da, da neki susjedi su nam pametni ljudi i da neće se upuštati u takvu nekakvu budalastu stvar, da se napadne jedan biser na moru kao što je Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa koliko ja vidim iz dokumenata kojima raspolazem, postojala je naredba da se Dubrovnik ne zauzima i Dubrovnik nikad nije zauziman? To vam je poznato.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Dubrovnik je 6. 12. mjeseca bio odbranjen, da je onda 6. 12. bio osvojen ne znam šta bi bilo, ali mislim da je tada 6. 12. Dubrovnik bio spašen. Sad za tu naredbu ja ne znam, jer govorim tad sam bio zarobljen i stvarno ne znam o tim naredbama ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kako je bio odbranjen Dubrovnik?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Opet govorim ono što sam čuo. Po mojim saznanjima dvadesetak ljudi, hrabrih ljudi iz Dubrovnika je odbranilo Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, vi tvrdite da je vojska napala na Dubrovnik, ali da ga je dvadesetak hrabrih ljudi odbranilo. Je li to vaša priča?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Moja priča je da je dvadesetak ljudi bilo primorano da brani Dubrovnik od strane JNA i njihovih pristaša.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, dakle primorano. Dakle, vojska je zločinački napala Dubrovnik i htela da ga osvoji, ali nikako nije uspela, jer ga je odbranilo dvadesetak hrabrih ljudi? To je vaša priča.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste maločas, kad vas je gospodin Najš pitao koje su nacionalnosti bili pripadnici JNA, vi ste rekli da su to bili Srbi i Crnogorci.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Nije tačno...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako ste vi konstatovali da su oni Srbi i Crnogorci, na osnovu čega ste to konstatovali, jeste li ih ispitali, jesu vam oni to rekli? Na osnovu čega ste to konstatovali?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja prvo rekao sam da su bili većina Srbi i Crnogorci, jer imena nekih stražara i nismo znali. A imena nekih stražara smo znali, a ta imena koja smo znali, to su bili pretežno Srbi i Crnogorci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li znate da se JNA sastojala od svih nacionalnosti nekadašnje SFRJ? Čak i u to vreme, dakle, čak i u to vreme kad je Hrvatska proglasila nezavisnost, u JNA je još uvek bilo i Hrvata, da ne govorim sad koliko Makedonaca je bilo, koliko Mađara, Albanaca, Rumuna, Rusina i drugih svih nacionalnosti. Da li znate da je JNA bila sastavljena od svih nacionalnosti?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: To mi je bilo poznato, ali u trenutku kad sam ja bio zarobljen, ovi stražari nisu bili, ovi koji su nas čuvali koji su nas tukli, koji su nam radili ono što su nam radili, oni koji su se prijedstavili, to su bili pretežno Srbi i Crnogorci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde ste juče govorili o tome da kada ste uhapšeni, jedan čovek vas je pitao da li ga poznajete. Je li tako? Pa ga prvo niste prepoznali, a onda ste ga prepoznali. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, imao je bradu i bio sam dobro pretučen tako da sam bio van sebe, ali on me je, kad sam ga prepoznao pitao: "Poznaš li me?" Ja sam, u trenutku ga nisam prepoznao, ali onda nakon minut, dva, kad mi se vratilo malo sjećanje, sjetio sam se, ja sam rekao: "Da, znam te, ti si Pero Miljević". Kaže on: "Da, ja sam Pero Miljević", a inače se osobno poznajemo iz Dubrovnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisam vas dobro čuo šta ste rekli na kraju. Ja sam zaključio da je to čovek iz Dubrovnika. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da je nosio bradu?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da niko u JNA ne nosi bradu?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa služio sam JNA, tako da znam da svako jutro treba biti obrijan i uredno obučen, ali, ovaj, on je na sebi imao

odoru i kapu sa oznakama JNA, tako da sam pretpostavio da je bio rezervist JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tu bilo još drugih ljudi koji su iz tog sastava lokalnog stanovništva? Za njega ste konstatovali da je bio Dubrovčanin, je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, bilo je tu još ljudi koje sam ja poznavao. Neki su, mislim poimenično ne, ali bilo je nekih iz Dubrovnika, bilo je nekih iz Trebinja, nekih iz Bileće, ali uglavnom svi su imali odore Jugoslavenske narodne armije i to upoznavanje je sa njima bilo u vojarni Bileća. U vojarni Trebinje, pardon.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je vama poznato da je u nekadašnjoj SFRJ većina rezervista koji su imali svoj vojni raspored imala kod kuće uniforme, tako da kad budu pozvani, mogu da ih obuku i da se jave na zbornu mesto? Dakle, da li vam je poznato da su oni svi imali, uglavnom svi ili većina je imala uniforme?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, da, poznato mi je. Pa kad su ih pozvali, vjerojatno su ih obukli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li mislite da je to onda bila JNA ili neka paravojna formacija koja se tu već našla oko Dubrovnika? Obično JNA nije, kad je pozivala rezervu, formirala nikakve lokalne jedinice, služili ste vojsku pa to znate. Vi ste služili, na primer, koliko shvatam vojsku negde u Srbiji. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, u Somboru i Kopaoniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam na primer služio u Zadru. Kad sam ja služio vojsku pa nisam... Vi ste iz Hrvatske služili vojsku u Srbiji, a ja iz Srbije služio vojsku u Hrvatskoj, u Zadru, i to baš ovako podaleko. Dakle, da li je to bila po vašem mišljenju nekakva regularna jedinica JNA ili neka paravojna formacija? To vas pitam.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne znam, ne razumijem se u formacije, uglavnom po meni je to bila rezerva JNA. Imali su svi odore, uniforme, znakove Jugoslovenske narodne armije i nalazili su se u vojarni, jer da nisu bili, ne bi se mogli nalaziti u toj vojarni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je ustvari JNA, pošto je stavljala pod kontrolu određene delove teritorije gde su izbijali sukobi, upravo u tom vašem okruženju na području Mostara, Čapljine, Stoca, pa onda na ovom području od Slanog koje je stavila pod kontrolu, kao na primer i Cavtat i tako dalje, da ni jedan od ovih gradova nije porušen niti oštećen dok je u njemu bila JNA, već su sva ta mesta oštećena u kasnijim sukobima, kada se JNA povukla sa tih područja? Je li vama to poznato?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja ću vam odgovoriti samo za jedan, pošto ja u Mostaru, Stocu i ovim, Čapljini, ja nisam stvarno bio dugo, tako da ne mogu reći je li bilo. Ali kad je JNA ušla u Slano, ja tad još nisam bio zarobljen, Slano je već tada počelo sistematski biti paljeno i spaljeno je do temelja. I tako isto mogu vam reći za mjesto Zvekovića, za mjesto Čilipi, za mjesto Osojnik, i sada da ne nabrajam ostala mjesta po Dubrovniku. Jedino je Cavtat malo bolje prošao, ne znam zašto, ali sva druga mjesta u okolici Dubrovnika bila su maltene spaljena do temelja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vi tvrdite da JNA nije bila na tom području pod snažnim dejstvom paravojnih jedinica Hrvatske?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tvrdim, u to doba da, tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je u to doba, evo vi kažete tamo nije bilo nikakvih, nikakvih formacija, a da li vam je poznato da je u to doba, i ne samo u to doba nego i pre tog doba, da su širom Hrvatske blokirane kasarne JNA, isključena voda i struja, pucalo se na kasarne, oko kasarni, ubijani vojnici i oficiri? Da li vam je poznato koliko je vojnika i oficira koji nisu nikoga napali niti izašli iz kasarne ubijano u tim okupiranim kasarnama?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ono što ja znam, to znam sa radija i televizije. Koliko ja znam, ovaj, da su u tim kasarnama koje su bile blokirane, da je pozvato da se kasarna samo napusti. I koja god kasarna je htjela, časnik koji je god htio da kasarnu isprazni, napusti, da su bili sretno, da su pušteni kući i da nikome nije ništa bilo, koliko se ja sjećam. Ali to je bilo daleko, a ja nisam bio ni ispred jedne kasarne da mogu to tvrditi da je bilo tako ili ovako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi ne znate ništa o tome šta se dešavalo širom Hrvatske u napadu paravojnih formacija na JNA?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ne mogu vam ništa konkretno reći. Ali koliko znam, te paravojne, koje vi govorite, snage u Hrvatskoj, mislim da je to opće, o tome ne trebamo pričati, jer te snage nisu ni postojale.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja imam ovde podatak, ne znam da li vi znate za taj podatak, pa evo da proverim i sa vama. Da li je tačno da je na samom početku tih dejstava u mestu Krivi Do, to mesto postoji u Dubrovniku je li tako? Jedan vojni obveznik iz Nikšića koji je bio pod uticajem alkohola i tek primio vest da mu je poginuo rođeni brat, ubio je nekoliko civila nedužnih, uglavnom starijih osoba? On je osuđen na kaznu zatvora od 20 godina. Kao što znate, to je maksimalna kazna po tadašnjem jugoslovenskom zakonu, odnosno 15, a sa 20 se zamenjuje smrtna kazna. I molba za pomilovanje je odbijena i on još uvek izdržava kaznu. To je, na primer, slučaj koji ja imam u svojoj dokumentaciji. Da li vi znate za taj događaj?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Uopće za mjesto Krivi Do nisam čuo i stvarno ne znam za taj događaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi molim vas, da li znate i da li je tačno da je vojska JNA otvarala vatru samo po onim objektima iz kojih su, iz kojih je otvarana vatra na jedinice Vojske Jugoslavije, odnosno jedinice JNA?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja ću konkretno odgovoriti za ovo područje gdje sam ja bio. Tu uopće nije bilo nikakvoga reda u gađanju, tako da su gađani samo civilni objekti, jer vojske nikakve praktički nije bilo, tako da su, gađana su i skloništa gdje su poginuli ovi civili, gađani su civilni objekti, crkve. Mislim, nikakvog reda u tom gađanju nije bilo, samo se gruhalo, gruhalo, gruhalo i rušilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tamo kad ste opisivali da su poginuli ljudi od granate i da je u blizini stajao jedan policijski automobil, je li vi tvrdite da vi, dakle policija i te snage naoružane koje ste imali u Dubrovniku uopšte, vi bar ne znate ni za jedan slučaj da su otvarali vatru na vojsku, je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Nije mi uopće, nije mi jasno pitanje. Ako bi mogli ponoviti malo konkretnije, ne znam što ima...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li vi... Kad ste vi zarobljeni, molim vas?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: 21. 10. 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, do 21. oktobra, jeste vi pucali, vi lično?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja osobno ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ko je pucao?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: U ovom dijelu gdje sam ja bio, nije niko pucao na položaje JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi koliko je naoružanih ljudi bilo u Dubrovniku u to vreme?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa onako, prema mojoj osobnoj procjeni i saznanju, stotinjak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno da su pucali iz minobacača, protivavionskih topova i streljačkog oružja na JNA u to vreme? Je li to tačno ili nije?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa koliko ja znam, ali opet neću biti, biću konkretan samo za ovo područje gdje sam ja bio, na mom području sigurno se nije pucalo ni iz kakvog oružja po položajima JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A hoćete da kažete da ne znate da se iz Dubrovnika pucalo na JNA, i to iz minobacača i topova čak, ne samo iz streljačkog oružja? Vi to ne znate?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: U to doba ne, sigurno se u to doba iz Dubrovnika nije pucalo iz minobacača.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Da li je vama poznato da se nakon dolaska mirovnih snaga u zaštićene zone u Hrvatskoj (UNPA, United Nations Protected Areas) stanje na tom delu veoma zakomplikovalo i da su na ovo područje upućene dodatne hrvatske snage od oko 8.000 ljudi? Dakle, u periodu stabilizacije opštih prilika, bile su stalne provokacije i gubici na strani JNA, iako su oni pokazivali maksimalnu uzdržanost. Je li vam to poznato?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne baš.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam se čini da je ta cela situacija oko Dubrovnika imala glavni zadatak da napravi jednu medijsku sliku, da bude, pre svega, medijski iskorišćena protiv JNA?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da je JNA napravila sama svoju sliku sa onim što je napravila od Dubrovnika, što je okolicu spalila, a

grad sam maltene porušila. Mislim da je to dovoljna slika, mislim da medijska pozornost nikakva druga nije trebala, mislim da je JNA sama pokazala svijetu to kako, gdje i kud.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je tačno, da li vam je to poznato, da je na osnovu sporazuma tadašnjeg predsednika SRJ i Hrvatske, Dobrice Ćosića i Tuđmana, to je bilo oktobra 1992. godine, uz prisustvo predstavnika UNPROFOR-a (United Nations Protection Forces), JNA se povukla sa celog tog područja i da je to konstatovano i priznato od strane pripadnika UN-a (United Nations) kao dosledno poštovanje sporazuma koji su bili napravljeni? Je li vam to poznato?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa poznato mi je da se JNA povukla negdje sredinom 1992. godine, ali ne znam tačno koji datum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je ovo područje Konavla pre više od 20 godina JNA uredila, da je JNA uredila prvu liniju odbrane i izgradila niz skladišta i podzemnih kanala iz kojih je bilo moguće pružiti otpor brojačano nadmoćnijim snagama? To je bilo u okviru ove koncepcije odbrane Jugoslavije u to vreme, znači pre više od 20 godina, i da su tu bile vojne instalacije i da je JNA isključivo htela da sačuva kontrolu nad tim svojim vojnim instalacijama na tom području, da je to bio njen zadatak.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: To mi stvarno nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li znate da je upravo na tim područjima gde su se kasnije vodili ti međusobni sukobi, da je bilo mnogo oružja u skladištima teritorijalne odbrane, upravo u skladu sa tom koncepcijom koju pominjem i da su to oružje koristile sve strane u sukobu?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Jedna stvar mi je poznata, to da sigurno oružje civilne zaštite nije bilo u Dubrovniku, jer je bilo prebačeno u vojarnu Trebinje, samo ne znam tačno kad, ali znam da je to bilo negdje u ljetnjim mjesecima 1991. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je jedan od osnovnih ciljeva JNA bila evakuacija ljudstva i borbene tehnike sa prostora na kojima je bila izložena neprijateljskim dejstvima? I sami znate za blokade kasarni širom Hrvatske, za presečene komunikacije i tako dalje. Prema tome, da li vam je poznato da je pre svega JNA želela da zaštiti svoje ljudstvo, da ih evakuiše sa tih mesta i da stvori uslove da se dođe do mirnog rešenja? Je li vam to poznato?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da niste u pravu. Mislim da JNA nije imala potrebe uopće da evakuira išta iz tog dijela, zato što tu ništa i nije bilo od tehnike JNA. A na onaj način na koji su oni htjeli zaštititi, mislim da to graniči više sa ludilom nego za zaštitom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, sami kažete i tu nema spora da je Dubrovnik od izuzetnog značaja kulturnog, turističkog i tako dalje. Da li mislite da je dobro bilo militarizovati Dubrovnik i pucati iz Dubrovnika po vojsci u širem regionu Dubrovnika? Kao što znate, veoma je blizu prvi garnizon, veoma je tu blizu granica Crne Gore i tako dalje. Da li mislite da bi se išta od ovoga dogodilo da nije bilo nasilja i pucnjave sa područja Dubrovnika po Jugoslovenskoj narodnoj armiji?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da se ništa ne bi dogodilo, ali u obratnome smislu. Mislim da bi bilo puno lakše riješeno da armija nije pucala po Dubrovniku, da bi bilo onda skroz drukčije, vjerovatno bi se puno toga sačuvalo, puno bi se života bilo sačuvalo da je bilo drukčije, da nije armija pucala po Dubrovniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sećate se da je gradonačelnik Dubrovnika Petar Poljanić, inače je bio ovde, 12. oktobra 1991. godine pred TV kamerama izjavio da je na Dubrovnik sručeno 15.000 granata. Čitav svet je obišla ta vest. Je li vam poznato to?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Poznato mi je, mislim da je bio 100 posto u pravu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li se sećate da je sutradan, znači 13. oktobra, on je ovu izjavu dao 12. oktobra, da je tad održan sastanak predstavnika Vojno-pomorskog sektora Boka, čelnika dubrovačke opštine i posmatrača, odnosno predstavnika Posmatračke misije Evropske zajednice (ECMM, European Community Monitoring Mission)? Upravo u Močićima koje vi pominjete, to je iznad Cavtata. Kada je član posmatračke misije Adrijan Stinger (Adrian Stinger) rekao novinarima, kada je pozitivno ocenio sastanak i rekao da mu nije poznato da je na grad palo toliko granata iako živi u Dubrovniku, da ne zna čak ni da ima neko mrtav u Dubrovniku. Pa je li vam to poznato, je li vam to nešto znači, je li vam ti podaci nešto govore?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ti podaci mi ne govore ništa, ali evo ja ne znam kakav će vam Sud donjeti ovu presudu, ali ako ikad budete

u mogućnosti da došetate u Dubrovnik, pođite posjetiti naša groblja gdje ćete vidjeti 20 mrtvih mladića od dvadesetak, 25 godina koji su svoje živote dali za odbranu Dubrovnika i koje je JNA praktički ubila. U svojim najboljim godinama, kad su trebali biti u disko klubovima i kad su se trebali zabavljati, oni su bili primorani uzeti pušku i braniti svoj rodni grad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni je veoma žao što su ti ljudi poginuli, ali njih nije, njihovu smrt nije prouzrokovala JNA nego ta suluda ideja da se na nasilan način izvodi nasilna secesija koja se mogla izvesti na politički način i mirnim putem, bez ikakve pucnjave. I to vi dobro znate.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa evo, ja bih dodao još jednu riječ. Mislim da je njih ubila vaša suluda ideja o Velikoj Srbiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se sećate...

SUDIJA MEJ: Sada se udaljavamo od svedočenja ovog svedoka. Molim vas, vratite se na svedočenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A otkud vam ta ideja o Velikoj Srbiji, jeste i vi to negde čuli?

SUDIJA MEJ: Ne, ne. Upravo sam to hteo da istaknem, udaljavamo se od njegovog svedočenja. On je svedočio o konkretnim događajima. Vi ste postavljali pitanja kojima se prilično udaljavamo, ali nema svrhe da nastavimo tako. O tome smo već čuli svedočenja. Molim vas da se vratimo njegovom svedočenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vraćamo se, gospodine Mej (May), na svedočenje svedoka. A da li vam je poznato, to je bar hrvatski radio tako objavio početkom novembra 1991. godine, objavu ministra odbrane, ja citiram: "Svi građani dubrovačke opštine koji nisu mobilisani u hrvatsku vojsku, civilnu zaštitu i nemaju radnu obavezu, dužni su se odmah javiti Sekretarijatu" i tako dalje. Znači, koji nisu, ostali su već bili mobilisani u dubrovačku, u hrvatsku vojsku?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja do 21. 10., što ja znam, to su sve bili dragovoljci ili kako hoćete, dobrovoljci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nećemo sada da ulazimo u detalje, niste vi o tome svedočili, ali valjda ste čitali knjigu vašeg komandanta na tom dubrovačkom ratištu koja se zove "Sve moje bitke" i u kojoj prilično drukčije on opisuje celu tu operaciju i događaje.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Biću iskren, nisam čitao tu knjigu. Mislim da sam dovoljno vidio, proživio i mislim da nemam uopće potrebe čitati takvu knjigu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je tačno da je 22. oktobra u borbama u Mlinima, svega nekoliko kilometara, desetak kilometara od Dubrovnika, poginulo osam pripadnika JNA. Narednog dana, 23. oktobra u Ivanici isto osam pripadnika JNA. Ivanica je na teritoriji Hercegovine, je li tako? Koliko daleko od Dubrovnika vazdušnom linijom?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ona je na teritoriji Bosne i Hercegovine i ona je zračne linije otprilike jedno desetak kilometara od Dubrovnika. Ali ja sam 21. desetog već bio, ovaj, zarobljen tako da za te događaje stvarno nisam kompetentan da govorim niti sam čuo za njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi je li Ivanica srpsko selo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ne znam koji je bio sastav stanovništva, mislim samo znam da se Ivanica nalazi na području Bosne i Hercegovine, tako da stvarno ne znam tko je živio u Ivanici. U Ivanici sam bio možda jedanput, dvaput, jer u njoj je postojao, prije rata postojala je jedna robna kuća drvnog namještaja, pa smo išli nešto kupovati. Tako da je to što ja znam u Ivanici, a ko je živio tamo stvarno ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, da li vam je poznato da je i ona sravnjena sa zemljom? Ko je to mogao da je sravni sa zemljom?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: U periodu kad je, u ovom periodu o kome mi sad govorimo, koje je moje svjedočenje, ona sigurno nije bila tad sravnjena sa zemljom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa vi niste išli u robnu kuću kad je ona bila sravnjena, pretpostavljam?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Išao sam prije rata.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno da je 28. oktobra Dubrovnik, 1991. godine, te vaše godine koje vi svedočite, da je Dubrovnik

obišlo više od stotinu domaćih i inostranih novinara? U Dubrovnik su došli brodom "Argus" (Argus) pod zastavom Međunarodnog crvenog krsta, prva organizovana poseta nakon više meseci od početka sukoba oko Dubrovnika i to je organizovao taj Vojno-pomorski sektor iz Boke.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: To mi nije...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate toga?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: To mi nije poznato. Ja sam već tada bio u logoru Bileća.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li ste saznali možda da su svi izveštači konstatovali da Dubrovnik nije pretrpeo veća oštećenja, a naročito ne stari grad i zidine pod zaštitom UNESKO-a (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne znam tačno to, ne mogu tačno odgovoriti na to pitanje. Jedino što vam mogu dati odgovor na ono što ja znam u tom periodu, recimo taj nekakav kraj desetog, početak jedanaestoga meseca, da su stražari i ovi, ovi oficiri koji su me ispitivali, da su govorili da će Dubrovnik biti, ako ne milom, onda će ga zauzeti silom. To je jedino što ja znam i o čemu ja mogu govoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u toj frustrirajućoj epizodi, ja neću da vas o tome zaista i najmanje ispitujem, ali pretpostavljam da nije relevantno šta je neki podoficir vama govorio o tome šta misli o Dubrovniku. A da li vi znate da su 28. oktobra "BBC" (BBC) i "Skaj" (SKY) televizija iz Londona (London) objavile spremnost dubrovačkih vlasti da prihvate uslove...

SUDIJA MEJ: 28. deseti, a vidim da u transkriptu piše "2. deseti", i na monitoru i u transkriptu. Kada ste vi uhapšeni, podsetite nas na to, kog datuma?

SVEDOK HAUSVIČKA: Pa evo ja cijelo vrijeme to govorim, da ja sam 21. desetog 1991. godine zarobljen i ja stvarno ne mogu govoriti o ovakvim nekakvim... Odgovoriti na ovakva pitanja. Nisam bio prisutan niti sam imao mogućnosti da uopće, da mi neko reče da je to bilo ili nije bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, ja vas pitam za podatak, pošto su oni objavili podatak da u Dubrovniku ima oko 2.000 gardista i veliki broj stranih plaćenika, oni su taj podatak objavili 28. oktobra.

Pretpostavljam da 21. kad ste vi uhapšeni to stanje nije moglo da bude različito. Je li i taj podatak koji je objavljen bio netačan, neistinit, dakle nije bilo 2.000 gardista i stranih plaćenika u Dubrovniku koji su pucali na vojsku već samo tih 100 ljudi o kojima vi govorite?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: A tu vam mogu odgovoriti na to pitanje konkretno. Ovaj, samo tih 100 ljudi je bilo, niti ikakvih stranih plaćenika niti 2.000 gardista. To je uopće smiješno o tome pričati, o tome sam čitao u neakvim srpskim novinama, ali stojim iza toga da je bilo samo 100 branitelja Dubrovnika u to doba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vam nisam citirao srpske novine. Ja sam vam citirao zapadne izvore. A da li znate da je neki od svedoka, sad više ne mogu da se setim koji, koga sam ovde citirao iz njegove izjave date ovoj drugoj strani koja je vas maločas ispitivala, da je govorio da ih je bilo 500? Ja ne znam da li ste se vi dogovorili... Koliko vas je bilo tamo u Dubrovniku pod oružjem?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja sam rekao ono što sam rekao i stojim iza onoga što sam ja odgovorio. Sad ako je neko drukčije to vidio, ja ne znam, ali ono što ja znam, to je nekakvih stotinak ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi, da li po vašem saznanju postoji bar jedna zvanična izjava, odluka ili postupak bilo kog organa vlasti ili Jugoslavije ili Republike Crne Gore koja je tu granična sa Hrvatskom, ili vladajućih političkih stranaka u njima, koja je i u to doba i bilo kad osporavala notornu činjenicu da je Dubrovnik hrvatski grad, da je u Republici Hrvatskoj, da pripada Hrvatskoj i da niko nema pretenzije da ga zauzima? Da li vam je poznata bar i jedna jedina izjava, bilo čija, koja bi ovo mogla da ospori?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ne znam tačno sad da mogu citirati nečiju izjavu. Samo jednu stvar znam da je, da Dubrovnik, da pretenzija za Dubrovnik je bila velika i onda kada se pregovaralo da Dubrovnik, da se u Dubrovnik ne uđe. U stvari vojska, kad se vrše ti pregovori, ovaj, vojska je tada tražila, ne znam sad koliko je bilo tih nekakvih zahtjeva da se stavi zastava Dubrovačke Republike i da to bude kao jedna cjelina, ali samo da ne spadne pod hrvatsku vlast.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vojska nikad nije tražila da Dubrovnik bude Dubrovačka republika. Dobro. Da li se sećate, jer onda niste bili još zarobljeni da su Predsedništvo Crne Gore i Vlada Crne Gore u zajedničkoj

izjavi 2. oktobra, dakle 20 dana pred vaše zarobljavanje, oni su rekli da Crna Gora nije u ratu već isključivo da podržava JNA u odbrani ustavnog poretka i sprečavanju širenja građanskog rata? Da li vam je to poznato? Valjda ste to čuli, jer ste tada bili na slobodi i čuli ste šta su Crnogorci govorili o tome.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Čujte, ja ću vam dati jedan drukčiji odgovor na ovo pitanje. Ja ću isto vama sad ovdje pred ovim Sudom izjaviti, reći da, ovaj, da ja nisam muško nego da sam žensko, i ta će se izjava iznjeti u novinama. I to ćemo onda tako čitati. A sad znači svak može izjaviti šta hoće, a činjenice su činjenice, činjenice su ono što se dogodilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, hajmo onda pošto ste raspoloženi za činjenice, da pitam da li vam je poznato, gospodine Hausvička, napomenuli ste da ste prepoznali neke žitelje Dubrovnika u tim vojnim formacijama kad ste bili uhapšeni. Da li vam je poznato da su Bruno Karninčić i Dragan Gajić, sudije Okružnog suda u Dubrovniku koji su radili najveći broj uviđaja u dubrovačkoj regiji povodom uništavanja imovine tamošnjih Srba, da su ova dvojica istražnih sudija dubrovačkog Okružnog suda u toku leta 1991. godine izašli na nekoliko desetina uviđaja zbog nasilja koje je vršeno upravo nad stanovnicima srpske nacionalnosti, paljenje, rušenje kuća, pljačke i tako dalje? Da li vam je to poznato?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa evo odgovoriću vam i na to pitanje, ustvari koliko se to može nazvati pitanjem. Ovaj, Srbi u Dubrovniku koji su u ono doba ostali u Dubrovniku i koji i dan danas žive u Dubrovniku mogu vam posvjedočiti da ih niko nikada nije ni maltretirao ni ganjao. A ja osobno u Dubrovniku imam prijatelja i Srba i Crnogoraca. Tako da mislim da to što vi navodite je skroz tačno, koliko ja znam, a sad možda i ja griješim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa ja navodim samo ove izveštaje do kojih su moji saradnici došli i koje su pravili sudije Okružnog suda Dubrovnika, a ne bilo ko iz Srbije. Zato sam vas pitao da li je tačno. Ako vi tvrdite da nije, idemo dalje. A recite mi, molim vas, da li je tačno da su lokalni kriminalci oktobra, znači 1991. godine, a vi ste bili u policiji pa biste to morali znati, oslobođeni iz zatvora i da su uključeni u te oružane formacije koje su pucale na vojsku u okolini Dubrovnika? Da li je tačno ili nije da su lokalni kriminalci oktobra 1991. godine oslobođeni i uključeni u te oružane formacije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da to nije tačno, jer u Dubrovniku ne postoji nikakav zatvor nego samo sudski, ajmo reć pritvor, a zatvori su svi van Dubrovnika, u stvari negdje, koliko ja znam, Stara Gradiška

ili ovako negdje. Tako da u Dubrovniku u to doba, možda ako je ko bio, bila su dvoje, troje ljudi u ćelijama, a mislim da to nije nikakvu znatnu snagu dalo ako ih je neko oslobodio, neku znatnu snagu dalo za odbranu Dubrovnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je zatvor na posljednjem spratu Okružnog suda?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Čujte, to nije zatvor, to je pritvor. Znači, tu je neko kad stoji u Sudu dok se ne osudi, kad se osudi on ide u zatvor. Tako da je to pritvor. Znači, tu maksimalno može biti troje, četvero ljudi, dvoje, ne znam koliko, petoro možda, ali mislim da tu nikakve znatne snage odbrani Dubrovnika nije dalo, ako ih je neko i pustio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi gospodine Hausvička, da li je tačno da je na pripadnike JNA otvarana vatra ne samo sa položaja starog grada već i unutar njegovih zidina, sa nekolicine kamiona na koje su instalirani protivavionski topovi i neprestano granatirani položaji JNA na Žarkovici i ostalim mestima u okolini Dubrovnika? Je li tako ili nije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa tu vam ja ne mogu biti kompetentan da vam dam odgovor, ja sam već tad bio zarobljen, ali ću vam tačno odgovoriti, do 21. desetog da sigurno nije pucano ni u starom gradu, ni izvan starog grada, ni općenito u gradu da nije pucano na nikakve položaje JNA do 21. desetog. A iza 21. desetog, ja ne mogu biti kompetentan, mora neko drugi davati odgovore ko je bio u gradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da vas pitam onda pre tog 21. desetog koji pominjete, da li je tačno da ste još 30. septembra, dakle 1991. godine postavili borbenu liniju dugu 700 metara koja se protezala od Brgata do brda sveta Barbara i da su na tim položajima na pripadnike JNA združeno dejstvovali pripadnici ZNG, policije i naoružanih civila koji su bili organizovani u vodove? Je li to tačno ili nije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ja ću vam odgovoriti na to pitanje. Nisam bio na tom položaju, pa ne mogu tačno potvrditi da li je to, ovaj... Nego jednu stvar ću vam reći. Tog 30. devetog, Srbi iz Bileća i Trebinja koji su radili u Dubrovniku došli su taj dan još na posao. Znači, da su bile ikakve formacije, te hrvatske snage, oni ne bi mogli doći na posao. A 1. desetog, kad je počeo napad na Dubrovnik, naravno niko nije došao. Čak ti nekakvi Srbi koji su živeli u Trebinju i Bileću su dali nagovjesti da će se dogoditi taj napad.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ovo što sam vas sad pitao nije tačno, da ste postavili borbenu liniju 30. septembra, od ovoga Brgata do brda Svete Barbare i da su tu bili Zbor narodne garde, policija i tako dalje, da se odatle pucalo na JNA?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Evo ponoviću opet da, ovaj, da ne mogu biti kompetentan, jer nisam bio na tom položaju. Ja sam bio ovamo više Mokošica, Stara Mokošica, tako da stvarno ne znam, ovaj, je li bilo to postavljeno ili nije, ali koja su moja saznanja ja govorim, da do 30. devetog da su automobili normalno promjetovali ka Trebinju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da se dejstvovalo na JNA čak i iz onih starih bunkera iz Drugog svetskog rata koji su bili na to području?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: To mi nije poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su dejstvovali i sa zvonika crkve Svete Ane na Brgatu?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: To mi nije poznato. Rekao sam, ponavljam da nisam bio na tom mjestu tako da ne mogu biti kompetentan da odgovorim uopće na takva pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li se sećate da je iz samog grada Dubrovnika na pripadnike otvarana vatra sa položaja kod hotela "Neptun" gde su bili pripadnici Zbora narodne garde, sa Medareva, gde se nalazio jedan od protivavionskih topova, sa Lapadske Glavice gde je takođe bio instaliran protivavionski top, sa Gorice takođe top, Gradac, plaža Ploče, takođe ovi isti topovi, zatim "Belvedere", "Libertas" gde su bili locirani naoružani i uniformisani pripadnici tada paravojnih snaga? Evo nabrojao sam vam sve te, pa recite na kojima nije bio niko, a da li išta od ovoga je tačno što sam vam nabrojao?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa evo ja ću vam odgovoriti tačno na to pitanje. Od 1. desetog do 21. 10., koliko mi je poznato, na tim položajima nisu bili ti topovi. Kasnije kad je, već to kasnije više nisu bile paravojne snage, nego to su bile snage Republike Hrvatske koje su branile Dubrovnik, kasnije su vjerovatno na tim položajima i bili neki topovi i ne znam šta ste već tu nabrojali, ali to je bilo sve puno kasnije. Mislim da je to već vezano za 1992. godinu, ali početkom desetog mjeseca garantiram da sigurno nije bio ni jedan top u Dubrovniku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A vi ste rekli da, malopre ste pomenuli, da ste vojsku služili u Srbiji. A da li ste kao vojnik na odsluženju vojnog roka u Srbiji osetili bilo kakav problem? Ne mislim samo u kasarni nego uopšte u kretanju, u gradu sa civilima ili bilo gde, na bilo kom mestu, bilo kakav problem nacionalne prirode, zato što ste Hrvat?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa evo biću konkretan. Kad sam, ja sam služio vojsku u Somboru i nakon dva meseca išao sam u prekomandu na Kopaonik. U jednoj prodavaonici, to je turističko mjesto, u jednoj prodavaonici kada sam išao, bio sam vojnik, išao sam kupiti nemam pojma što, uglavnom na kasi me je žena pitala: "Odakle si?". Kad sam rekao iz Dubrovnika, kaže: "Marš, ustašo jedna, bježi odavde da te ne vidim, da više nisi ovdje došao". To je jedan moj doživljaj, - ajmo reći jedan jedini, ali u drugome, u Somboru kad sam bio, nisam imao nikakvu nelagodnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste u maju 1991. godine pristupili Zboru narodne garde. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, na oglas iz novina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U Dubrovniku?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači pre nego što je bilo bilo kakvih izraženih tenzija, pogotovo nasilja, vi ste pristupili Zboru narodne garde kao formaciji, naoružanoj formaciji HDZ, Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Mislim da niste u pravu. U Slavoniji je već uveliko bjesnio rat i, ovaj, očekivalo se da će možda nešto biti i u Dubrovniku, ali moj pristup u Zbor narodne garde više je bio srčani nego nekakav, ne znam kako ste vi to nazvali, vojska HDZ. Za mene je to bilo više, ja sam bio mladić od 20 godina i nekako mi je to, kako bih rekao, godilo biti pripadnikom ZNG.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, razumem to, ali da li vi sporite da je to bila oružana snaga HDZ-a kad je formirana, da je to formirao HDZ-e?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da niste u pravu. U to doba je HDZ-e bio na vlasti isto ko što ste vi bili na vlasti u Srbiji, tako da je se, formirala se, formirale su se hrvatske snage. Jer u Slavoniji je već, i u Krajini već je bjesnio uvelike rat, tako da su se već u to doba na svim područjima Hrvatske počele formirati jedinice Zbora narodne garde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi kažete da ste se na odlazak u Zbor narodne garde, to sam vas juče čuo da objašnjavate, odazvali na osnovu toga što su se oni oglašavali u novinama i televiziji. Recite malo nešto o tome ko je to sve emitovao i upućivao pozive, kakav je bio sadržaj tih poziva da se mobiliše u Zbor narodne garde?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa čujte, prošlo je puno vremena i stvarno se ne sjećam točnih navoda, citata, kako to. Mislim da niko nas nije prisilio da se priključimo Zboru narodne garde, nego ko je htjeo dobrovoljno dobrovoljno, niko nikoga nije tjero. Ja koliko znam i kasnije, ja sam već tada bio zarobljen, koliko znam i kasnije u Dubrovniku nije postojala ni opća mobilizacija nego više se to radilo dragovoljno. Pristup Zboru narodne garde i policiji bio je više dragovoljan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gde se nalazio taj regrutni centar u koji ste se vi prijavili?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa sad, ne sjećam se točno gdje je to bilo, mislim da je to bila vila Rašica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, recite mi jesu li bili ustanovljeni nekakvi kriterijumi za ulazak u taj Zbor narodne garde?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa nije bilo ništa posebno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, naveli ste da su se jedini položaji hrvatske policije i vojske u to vreme 1991. godine nalazili kod Brgata, Osojnika i Debelog Brijega, šta će reći na granici sa Crnom Gorom. Je li tako? Da li je tačno da su te jedinice 31. jula 1991. godine izvele radove da se zatvori put i utvrde položaji u reonu Debelog Brijega i da su tada otvarali vatru i na dva aviona JNA? Da li se sećate toga? Evo, to vam je 31. juli 1991. godine, utvrdili ste položaje, tada ste i pucali na teritoriju Crne Gore i pucali na avione JNA.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da to uopće nije tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno, znači nisu postavljene te jedinice tu, nije presečen saobraćaj, nije napravljeno utvrđivanje nikakvo, ništa od toga nije tačno šta sam naveo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mogu, jednu stvar mogu sigurno potvrditi, da saobraćaj nije bio presječen, a govorim ovo, mislim da svi ti

navodi da su netačni, mislim da to utvrđivanje 31. jula, mislim da to nije, mislim da ti svi navodi nisu točni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je vama poznato da je 28. avgusta, ono nije trajalo kontinuirano nego u više navrata, da su 28. avgusta 1991. godine upravo navedene jedinice preprečile saobraćajnice iz pravca Crne Gore i doveli te trupe na reon Debelog Brijega? Tu je bilo locirano kod sela Prsečina oko 200 pripadnika Zbora narodne garde. Je li to tačno ili nije?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne mogu vam odgovoriti tačno na to pitanje zato što ja nisam stvarno bio, tad nisam bio mislim na tom mjestu da mogu reći: "Jeste, bilo je 200, 300 ili 100". Ja ne znam, ali moje saznanje, koliko ja znam da je promet se odvijao neometano, da su auti u Crnu Goru i iz Crne Gore išli sasvim normalno. Do kojega datuma, ne znam tačno, ali mislim sve do desetak dana prije ili ovako par dana prije, ovaj početka napada na Dubrovnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li vi hoćete da kažete da nije bilo ovih 200 pripadnika ZNG-a, tu na toj granici tada?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne, nisam rekao da nije ili jeste nego sam rekao da ja nisam kompetentan da vam potvrdim da ili ne, ali po mojim saznanjima mislim da nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li su po vašim saznanjima 14. septembra 1991. godine na Debelom Brijegu u selu Vitaljini postavljene prepreke i minirana okolina od strane pripadnika ZNG?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne znam stvarno. Opet vam govorim, pitate me nekakva pitanja, a ja stvarno ne znam. Ja sam, govorim vam, bio više, mogu vam nešto pričati o ovoj strani Mokošica, Stara Mokošica, ali stvarno ne znam za tu, ne znam o događanjima na Debelom Brijegu, ali iz saznanja koja ja imam, mislim da nije bilo minirano ništa.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato da su 23. septembra pripadnici policije i ZNG-a, to je sve vaš dubrovački deo, u Vitaljini razmestili minobacače i topove i provocirali JNA upravo vatrom po položajima JNA na teritoriji Crne Gore?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Odgovoriću vam konkretno na to pitanje. Da smo imali minobacače i topove u to doba, ne bi vi, ne bi vojska došla tamo gdje je došla za mjesec dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to isto se desilo i 24. septembra u reonu Ivanice?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ponovo, opet ponavljam, da smo imali topove i minobacače u to doba, da vojska ne bi došla gdje je došla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Recite mi molim vas, pošto vi stalno tvrdite da ste, da vas je JNA gađala granatama 2. oktobra, da je JNA već tada bila zauzela položaje iznad Mokošice, i da se vi niste upuštali u borbu sa JNA, ko je pobio onda tolike vojnike na dubrovačkom ratištu, ako se vi niste upuštali u borbu?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ja ću vam dati jedan konkretan odgovor, ako se slažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo vi izvolite, vi dajte kakav hoćete odgovor, vaš odgovor je vaša stvar.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ja ću reći vi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vreme je za pauzu. Da li imate još pitanja za ovog svedoka?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam još nešto pitanja.

SUDIJA MEJ: U redu. Imaćete još 10 minuta. Gospodine Tapušковиću, da li vi imate pitanja za ovog svedoka?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Da, časne sudije.

SUDIJA MEJ: U redu. Sada ćemo da napravimo pauzu na 20 minuta. Molim pravnog savetnika da dođe.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad vi kažete da sam ja ubio te ljude, iako bi trebalo da vam je poznato da Srbija nije imala savršeno ništa sa

celom tom aferom oko Dubrovnika, ali u vezi sa ovom vašom izjavom koju ste potpisali, za koju kažete da je imala 50 strana, da li vi tvrdite da ni jedan od tih zločina koji ste potpisali u toj izjavi vi niste izvršili?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja sam potpisao nešto što nisam ni vidio. A ovo govorim ono što sam čuo, čuo sam od stražara, jer sam dobio batine radi toga da su navodno oni to pročitali. Tako da ja ne znam šta je pisalo u toj izjavi, a tvrdim ono što je napisano da sigurno nije bilo onako kako je bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači ne znate šta piše, ali znate da nije tačno, je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne, to nisam rekao, samo sam rekao da sam to potpisao što ne znam šta piše, ali da sam čuo od stražara da to piše unutra. A sad ne mogu bit' mislim ne mogu odgovoriti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi ste naveli kad su vas zarobili i kad vam je taj Dubrovčanin koji vas je pitao da li ga poznajete se identifikovao, da je rekao da ste vi klali po gradu žene i decu. Je li on to izmislio tada?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Naravno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja vas o toj izjavi neću pitati, o tome šta ste vi radili ovde će govoriti drugi ljudi, a uvažiću primedbu da, odnosno sugestiju gospodina Meja da ne pitam o tim frustrirajućim događajima, ali imam tu samo još, dakle, par pitanja. Pošto nije sporno da ste vi bili evidentirani kao ratni zarobljenik i da ste redovno nadgledani znači kao ratni zarobljenik od strane Crvenog krsta, da li je sasvim logično da bi se u tim nadgledanjima Crvenog krsta bar nešto moglo videti od te silne količine batina o kojima ste govorili, o tom mučenju o kome ste govorili?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa mislim da su oni dovoljno vidjeli, a možda nije problem čuti ni ko je bio, mislim tačno se zna ko je posjećivao koji logor pa da koji može posvjedočiti o svemu tome. Jer kad su dolazili predstavnici Crvenog križa, mislim jest da je par dana prije opao nivo batinanja i udaranja, ali tragovi su postojali, tako da su oni to mogli vidjeti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kako to objašnjavate onda da u tim izveštajima Crvenog krsta nema ni pomena o nekakvim batinanjima i mučenjima i svemu onome o čemu vi govorite?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ne znam. Nisam čitao te izvještaje tako da ne mogu uopće biti, ne mogu vam odgovoriti na to pitanje, jer ja to nisam ni čitao ni vidio, ali ono što sam proživio, proživio sam i o tome sam mislim dovoljno ispričao tako da mislim da nema o tome...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas neću više pitati o tome, samo mi kažite gde vi vidite tu logiku za ono što tvrdite, kako su čak iz Bileća dolazili ovamo u ovaj Miočić ili kako se zove to mesto gde ste bili zatvoreni, gde se putuje par sati, da vas tamo tuku, iz Bileća?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ja ne znam zbog čega su oni dolazili, ali uglavnom su dolazili stariji vodnik Branko Ljubišić sa stražarima iz Bileće, par puta je dolazio. Ti stražari su, ja ne znam jesu li možda oni koga dovodili u logor, jer logor je bio sastavljen od više prostorija, više tih baraka tako da ja ne znam točno koliko je tu bilo zarobljenika, pa da su usput ušli pa da se malo, da nas malo prisjete i da se mi malo sjetimo njih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro gospodine Hausvička, kad ste vi oslobođeni?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: 2. 7. 1992. godine, na razmjeni u Cavtatu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda ste svih tih narednih godina radili u jedinicama specijalne policije. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Radio sam negdje do početka, u stvari sredine 1994. godine i tada sam se skinuo zbog posljedica svega toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači od 1992. godine do 1994. godine ste, dve godine ste radili u jedinicama specijalne policije i te vam navodne smetnje nisu smetale tada, te dve godine da radite taj posao?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa čujte, ja nisam doktor da vam mogu odgovoriti na takva pitanja baš stručno, ali taj psihički stres koji se dogodio, on se ne događa odmah nego se događa malo kasnije. Ja sam bio tada još uvijek, osjećao se psihički sposobnim, ajmo reći da sam bio i malo osvetoljubiv na sve to, ovaj, ali uglavnom sredinom 1994. godine me je psihički sve slomilo tako da sam se već tada počeo liječiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači smetnje ste počeli da osećate posle dve godine?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Psihičke smetnje da, ali imao sam i drugih problema, problema druge prirode koje nisam davao dovoljno važnosti, recimo imao sam povređenu kičmu, povređene bubrege, povređenu glavu, rebra, ali tome nisam toliko pridavao važnosti, jer to je neka fizička bol, ali psihička bol me je počela boliti baš pravo 1994. godine, tada sam se počeo liječiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, samo mi odgovorite još na jedno pitanje. Da li vi tvrdite da vi nikoga niste ubili?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala lepo. Nemam više pitanja.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ja bih vas zamolio da se svedoku iznese njegova izjava koju je dao istražiteljima Tužilaštva, jer postoje određene razlike u iskazima, u iskazu koji je tada dao i iskazu koji je danas dao pred ovim Sudom. Pa bih hteo da zatražim od njega nekoliko objašnjenja u vezi toga. Prva stvar je...

SUDIJA MEJ: Imamo li kopije? Neka svedok dobije kopiju, a trebalo bi da ih i mi dobijemo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prvo pitanje, gospodine svedoče, tiče se onoga što je sadržano u vašem iskazu, a nalazi se na prvoj strani, prvi, drugi, treći, četvrti, peti, šesti, sedmi pasus, isto je i u engleskoj verziji. Vi ste ovdje već kazali juče ili danas, ne sećam se, da ste dobrovoljno pristupili u Zbor narodne garde. Međutim, u iskazu koji ste dali istražiteljima vi ste rekli: "Pristupio sam ZNG praktično prvog dana kad je počela regrutacija u Dubrovniku". Ne spominjete da je bilo šta dobrovoljno urađeno nego govorite o tome da je toga dana, maja 1991. godine počela opšta regrutacija u Dubrovniku za ZNG.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja ću vam odgovoriti, evo ja to sad čitam, i doduše, meni su čitali, ali ja nisam primjetio to, ali ovo vjerujte nije moja rečenica, ja to nisam izjavio, da je počela ikakva regrutacija. Ja mislim da je to krivo prevedeno sa engleskoga na hrvatski.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači ovo nije tačno šta ste kazali još 2000. godine, a vrlo je jasno napisano o čemu je reč, "počela je

opšta regrutacija", dakle, ne o tome da ste vi hteli svojevoljno da stupite u Zenge nego ste bili regrutovani. To nije tačno?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa nije tačno da sam bio regrutovan. Mislim da su to krivo napisali, ja to nisam izjavio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. E sad, u Zengama u tom momentu, već u sledećem pasusu rekli ste to da je već bilo stotinak ljudi. Da li je tačno da tada niste imali uniforme, da ste bili u civilu, kako ovde piše, ali da ste dobili svi automatske puške slične "Kalašnjikovima" (Kalashnikov)?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, nakon otprilike nekakvih mjesec, dva dana, otprilike tako, ne znam tačno da vam sad rečem u dan, ali između mjesec i dva dana.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I da ste, kako piše u sledećem pasusu, bili stalno smešteni u improviziranim vojarnama, kasarnama. Dakle, stalno ste bili u vojničkoj poziciji?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Bili smo smešteni u vila Rašica, ali to nije vojarna. Ja ne znam kako je to napisano, to je jedan ajmo reć hotel ili ne znam, jedno odmaralište, tu smo bili smešteni. Tu smo naravno spavali i sve.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li je sada tačno ovo što piše u sledećem pasusu, da ste iz ZNG prešli već tada, znači u avgustu 1991. godine, u jedinice hrvatske specijalne policije u Dubrovniku?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, to je tačno, to sam izjavio.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jeste li to uradili dobrovoljno ili?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, naravno, dragovoljno. Tamo je bila većina, mislim, mojih prijatelja, nekolicini mojih prijatelja koji su bili tamo sam se pridružio, da budem kao zajedno sa njima.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: E tad ste pored automatske puške dobili i pištolj?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koliko vas je bilo u specijalnim policijskim hrvatskim jedinicama?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa to sam isto rekao, otprilike pedesetak.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li znate još za jednu stvar koja nije sadržana u vašem iskazu koji ste dali istražiteljima, da je ministar odbrane Hrvatske već 18. jula, pošto ste mlad čovek, 1990. godine doneo Pravilnik o načinu vođenja evidencije i iskaznici pripadnika dobrovoljačkih omladinskih jedinica?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Za to, to mi nije poznato. Stvarno ne znam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A da li znate kad su Zenge počele da se formiraju, da li mnogo pre nego što je došlo do sukoba u Slavoniji?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: I to mi nije poznato.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. Još jednu stvar ste kazali u vašem iskazu koje se danas ovde niste setili kada ste bili pitani. U iskazu vašem na trećoj stranici, četvrti pasus engleske verzije, a u verziji BHS to je ista strana, isti pasus, vi ste rekli da ne znate za one položaje koji su postojali na granici prema Crnoj Gori. A ovde ste kazali: "Koliko ja znam, jedini položaji hrvatske policije ili vojske u to vreme nalazili su se kod Brgata, Osojnika i Debelog Brijega, graničnih prelaza prema Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini".

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja sam i danas dao odgovor gospodinu da, ovaj, da nisam kompetentan da odgovorim, ali koliko ja znam, da su postojali, ali ne vojni nego, ja sam u izjavi naglasio bio, policijski punktovi ili kako god hoćete to nazvati na Osojniku, Debelom Brijegu i Brgatu, mislim na graničnim prelazima. To je ono što sam ja, to su moja saznanja, ali ja nisam bio tamo tako da ne mogu potvrditi ko je i šta je tamo bilo.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znam, ali ste tada već bili kategorični da su to bili vojni položaji, tada ste kazali tako.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Mislim da, ovaj, da je to krivo preveđeno. Ja nisam rekao da su vojni, vazda sam naglasio da su to bili policijski položaji, jer tada vojska nije nikakva postojala još u Dubrovniku.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Hvala. E sad me interesuje sve ovo što je vezano za vaše hapšenje, lišenje slobode. Vi ste rekli da ste bili naoružani kad ste bili uhapšeni i da ste imali oružje, ali niste rekli sve ovo što ste imali kod sebe. Imali ste pušku, a onda i dve ručne bombe?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Imao sam pušku, dvije ručne bombe, pištolj i nož od puške, bajoneta.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I potom ste u sledećem pasusu kazali da su vas uhapsili vojnici JNA, ali zapravo rezervisti?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, bili su u odorama vojske JNA, ali su imali, neki su imali brade. Bili su stariji ljudi, neobrijani, tako da sam, pretpostavio sam da su to bili rezervisti.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ono što mene zanima da mi bude objašnjeno, odnosno Sudu da bude objašnjeno, vi ste rekli da ste iza toga odvedeni bili prvo u Osojnik i opisali ste šta ste tamo doživeli. Tu ste bili sami, je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne znam da vam odgovorim na pitanje, ne znam što znači to sami.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Nije bilo drugih zarobljenika?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne, bio sam sam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa ste potom stigli u kasarnu JNA u Trebinju i tamo ste bili uglavnom sami?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tamo sam bio sasvim sam.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Pa ste zatim stigli u Bileću gde ste proveli sedam meseci. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Na strani sedmoj, zadnji pasus engleske verzije, a to je sedma strana, peti pasus BHS, vi ste kazali, da li je to tačno, da ste prvih desetak ili petnaestak dana proveli u samici. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A onda ste bili u jednoj prostoriji gde je bilo zatočeno još deset civila?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Jesu li to bili civili ili opet osobe koje su lišene slobode možda iz istih razloga kao i vi?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne, civili su bili.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kako to znate?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Zato što su to bili pretežno stariji ljudi, nekakvih 50, 60, 70 godina koji su bili tu dovedeni iz sela.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ali vi sad još kažete da se narednih dana broj povećao na najviše 15?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: U toj prostoriji gdje sam ja bio povećao se nekakvih 15.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Onda ste na sledećoj strani 8, u trećem pasusu, a to je strana 8, drugi pasus od dna engleske verzije, ovako kazali, doslovce: "Ostao sam u skupini sa desetak zatočenika, uglavnom civila. Mislim da je u logoru bilo još zatočenika, ali nisam siguran jer ih nisam video". Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kako ste onda malopre na pitanje gospodina Najsa rekli da je u Bileći bilo 200 zatočenika?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa u tom trenutku ja nisam vidio svih 200 zatočenika, ali kasnija saznanja su bila da je još u ovoj hali, ustvari sportskoj dvorani bilo zatočeno nekakvih 150, 180 ljudi, mislim. Živim u Dubrovniku i svi se mi znamo ko je prošao Bileću. Ja sam bio doduše zatočen sa tih petnaestak, ali svakako je bilo ako ne i više zatočenika.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Koliko je ljudi iz Mokošice bilo sa vama, tu među tih 200 ljudi?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa iz Mokošice ne znam tačno sad.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Od onih 200 ljudi koji su bili onoga dana sklonjeni u onim atomskim skloništima bojeći se...

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Od tih niko.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Od tih niko. Znači iz Mokošice ste bili jedino vi?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: A zašto u vašem iskazu koji ste dali 2000. godine niste spomenuli da je bio toliki broj ljudi? To ni na jednom mestu niste kazali.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Nije mi jasno to pitanje, što to nisam kazao.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Kako je moguće, vi ste govorili ovde o tome da ste ostali sami sa desetak zatočenika, pa ste rekli da je, na primer, na devetoj strani, evo to je strana 10, treći pasus odozdo, da su negde u decembru 1991. godine stiglo još samo "nekoliko zarobljenika iz Bosne". Vrlo decidirano ste kazali, ne još 200 nego samo nekoliko.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Oprostite, možete mi reći koji je to pasus, na kojoj strani.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: To je deveta strana, drugi pasus odozdo.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja se ispričavam, ali mislim da je smiješno uopće taj prevod "nekoliko". Stiglo je zarobljenika iz Bosne, tako da ja ne mogu reći nekoliko, nekoliko znači dva, tri, ali zarobljenika u to doba su dovodili, masovno su ih dovodili. Bilo je, sigurno je bilo što sam ih ja vidio bar stotinjak.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Znači ovo je loš prevod, to ne znači to što piše ovde?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa čujte, ja neću onaj tvrdit ko je kako prevodio, onaj, nisam, mislim u onom trenutku kad sam davao iskaz i kad su mi kasnije čitali iskaz može bit da sam ja preskočio, da nisam uopće pratio dovoljno, ali mi je smiješno nekoliko. Ja govorim, bilo je jedno sigurno što sam ih ja vidio stotinjak dovedenih.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Drugim rečima, umesto ovo "nekoliko" trebalo bi da stoji "stotinak"?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tačno.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Na strani 11, u trećem pasusu engleske verzije, to je strana 10 na BHS-u, u toj verziji koju imate pred sobom, i u petom pasusu piše da ste izjavili da je negde u to vreme grupa

od otprilike dvadesetak drugih zatočenika stigla iz Morinja i da je onda bilo pregovora o razmeni?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Tako je.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I onda ste svi vraćeni u logor "Morinje"?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, u logor "Morinje".

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I onda ste svi razmenjeni.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, 2. 7. mjeseca 1992. godine.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Moliću da se svedoku pokaže dokazni predmet 336, atlas. Pre nego što pređemo na to, mislim da je poslednji odgovor gospodinu Tapuškoviću glasio 2. jula 1991. godine. Ja ne znam šta je svedok stvarno rekao, ali mislim da ste vi zapravo razmenjeni 1992. godine. Je li tako?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, 2. sedmog 1992. godine u Cavtatu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zamoliću poslužitelja da otvori atlas na strani 37. Nekoliko pitanja vam je postavljeno o tome šta je JNA radila, odnosno šta nije radila. Mi smo to prilično brzo prešli ranije. Mene sada zanima da li je napredovanje prema Dubrovniku bilo iz jednog ili iz više različitih pravaca, dakle, da li je bilo iz nekoliko različitih pravaca? Možete li da nam pokažete na karti odakle je tačno JNA napredovala prema Dubrovniku?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa bilo je naravno iz više smjerova. Odmah 1. desetog ili 2. desetog, ne znam tačno koji datum je bio, okupirano je bilo Slano i bilo je zatvorena Jadranska magistrala tako da se nije moglo, Dubrovnik je već tada bio u cijelom okruženju, sa mora su, stajala je mornarica sa brodovima. Znač i...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zna li išta o tome šta je mornarica u tom trenutku radila i da li je u tom trenutku postojala *de facto* blokada Dubrovnika?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa da, Dubrovnik je bio blokiran već 1. ili 2. desetog. Ja ne znam kad je Slano točno, nemojte me držati za riječ, jer ne znam stvarno datum, ali jedan od tih datuma je siguran. Ali Dubrovnik je u to doba, već 2. desetog bio blokiran, i sa morske strane i sa kopnene strane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Uz pomoć štapa pokažite sudijama, kako ne bi bilo sumnje, iz kojih smerova je JNA napredovala prema Dubrovniku. Dakle, da li je to bilo sa severa, severozapada, juga, istoka, odakle?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ja neću sad, ovaj, govoriti o stranama svijeta, evo ja ću pokazivati. Evo ga, išlo je iz pravca Slanoga, znači, išla je iz pravca Osojnika, pravca Ivanice i iz Crne Gore, iz pravca Konovala prema Dubrovniku. I sa morske strane je bila mornarica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi vam je izneo tvrdnju, naime sugerisao je da su Hrvati inicirali napade na JNA. Da li ste vi bilo šta videli ili čuli što bi podržalo tu tvrdnju optuženog, da su Hrvati započeli napade na armiju, odnosno na JNA?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Moje saznanje je da nije ništa točno od toga, ali u ovom dijelu gdje sam ja bio, ja mogu iskreno tvrditi da sigurno nije bilo nikakvih provokacija od strane, od hrvatske strane prema JNA.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vezi sa područjem severno i istočno od Mokošice vi ste nam dali svoj opis situacije, a od drugih svedoka smo čuli za druge obližnje delove te oblasti. Rekli ste nam da je JNA bila na uzvišicama, na brdima, odnosno da je bila na takvom položaju da je mogla gledati Mokošicu, i Mokošicu i Dubrovnik. Da li je po vašem mišljenju postojala ikakva potreba da oni uopšte budu na tim strateškim položajima, da nadgledaju ta područja koja su granatirana? Da li su oni trebali da budu tamo?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Po meni nisu trebali biti tamo, jer da ih nije bilo tamo, ne bi bilo ni rata.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je JNA na bilo koji način javno opravdala svoju prisutnost na tim brdima, svoje položaje u tom delu? Ako jeste, recite nam samo šta su tačno u vezi toga izjavili. Ako nisu ništa, krenućemo dalje.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Vi mislite na sredstva priučavanja, javna sredstva priučavanja?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Koliko ja znam, ja nisam stvarno ništa čuo tako da ne mogu reći, mislim da nije ništa bilo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi se poslužio terminom "nasilno otcepljenje", nasilna secesija Hrvatske. Da li je u vašem području došlo do nekog nasilnog otcepljenja, da li su postojali neki znaci koji bi na to ukazivali?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ne, nije, nikakvi znakovi nisu ovaj... Hrvatska je imala u to doba, ja ne znam točno koji je bio datum, puno godina je prošlo, postojao je referendum gdje se hrvatski narod izjasnio za otcepljenje tako da mislim da nije postojalo ništa što bi tražilo ikakvu agresiju nekoga na područje Dubrovnika.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi vam je također sugerisao da je postojalo neprijateljsko delovanje koje bi opravdalo, koje je opravdavalo evakuaciju ljudi od strane JNA u onim područjima koja su bila izložena napadu. Da li je bilo... Da li ste vi znali za bilo kakvu neprijateljsku aktivnost od strane Hrvata koja bi opravdavala evakuaciju JNA?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Optuženi tvrdi da je postojalo naređenje da se Dubrovnik ne napada. On vam to naređenje nije pokazao. Mi bismo mu bili zahvalni kad bi nama ga pokazao, ukoliko ga stvarno ima. Recite nam da li ste vi ikada videli ili ste možda čuli za neki takav nalog, za naređenje da se Dubrovnik ne napada koje je eventualno doneo neko sa srpske strane?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne, ja nisam čuo nikad za to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još uvek govorimo o istoj temi. Takođe je iznešena tvrdnja da je predsednik Crne Gore izjavio da oni nisu u ratu sa Hrvatskom, odnosno sa Dubrovnikom, ne sećam se tačno sa kim, ali sećate li se vi neke takve izjave predsednika Crne Gore?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Ne, ja se ne sjećam nikakve takve izjave predsjednika Crne Gore, ali samo jedno mogu reći, da se taj isti predsjednik Crne Gore slikao sa tim kao nazovimo ih braniteljima Dubrovnika, gore poviše grada Dubrovnika kad je već grad bio u totalnom okruženju, kad je JNA imala grad na dlanu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pomozite nam u vezi sledećeg. Taj isti predsednik, da li se on kasnije javno izvinio, da li se on kasnije izvinio zbog onoga u čemu je i on učestvovao?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa sadašnji predsednik Crne Gore da, ali bivši ne.

TUŽILAC NAJS: Pređašnji je bio Bulatović, a sadašnji je Đukanović. Oni su obojica učestvovali u tome u to vreme. Časni Sude, u svetlu tvrdnji koje je optuženi izneo, da li bismo mogli sada da vidimo to izvinjenje? Imamo pripremljenu video traku, a takođe i transkripte, pa da vidimo kakav je bio stav Crne Gore. Reč je o vrlo kratkom isečku, a transkript ima samo dve stranice iako je zapravo ono što je relevantno još kraće.

SUDIJA MEJ: U redu.

(Video snimak)

Milo Đukanović: Htio bih da iskoristim ovu priliku da u svoje ime i u ime građanina Crne Gore, naročito onih koji dele moja šira politička i moralna uvjerenja i da ovom prilikom izrazim svoje žaljenje građanima Hrvatske, a pogotovo građanima Konavala, Dubrovnika i neretljanskog kraja za svu bol, patnje i materijalnu štetu koja im je nanešena od strane bilo kojeg građanina Crne Gore u svojstvu pripadnika Jugoslovenske narodne armije, za vreme tih tragičnih događaja.

Novinar: Predsjednici Mesić i Đukanović danas su ocjenili da je ovaj sastanak od izuzetne važnosti za sigurnost celog ovog područja. Što se tiče predsednika Crne Gore, ovo je u potpunosti u skladu sa nastojanjem Crne Gore da postigne konstitutivni status i identitet.

Milo Đukanović: Na žalost, režim u Srbiji se još uvek nije odrekao svoje ambicije da zadrži Crnu Goru u kavezu i još uvek se drži svojih nerealnih, monstruoznih, centralističkih i diktatorskih projekata.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS: Časni Sud će videti da smo u svrhu celovitosti dostavili celu emisiju i ceo transkript emisije. Međutim, nas zanima samo kraj, odnosno deo prve polovine strane gde imamo dva citata...

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije...

SUDIJA MEJ: Izvolite.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hteo bih da iznesem jednu ocenu kao prijatelj Suda, da mislim da je ovo ipak neprimereno, da se preko ovog svedoka uvodi ovako nešto. Prvo, svedok nije ni potvrdio da je to čuo, a drugo, ovo je čitav jedan stav koji preko ovog svedoka, o ovim stvarima ovaj svedok ne može svedočiti. I čini mi se da ovo treba da sačeka neku drugu priliku, da bi se ovo prezentiralo javnosti.

TUŽILAC NAJS: Uopšte se ne slažem, časni Sude.

SUDIJA MEJ: To nema nikakve veze sa javnošću, to je prezentovano Sudu, gospodine Tapušковиću. Prisetite se toga. Mi često gledamo ovakve video snimke i slične reči o relevantnosti. A ako sam ja dobro shvatio optuženi, samo trenutak, samo trenutak, dozvolite da ja završim i da odgovori gospodin Najs. Koliko sam ja shvatio, ovo je u vezi sa tvrdnjama koje je optuženi tokom unakrsnog ispitivanja izneo oko stava, oko držanja i odnosa Crne Gore. Trenutak, dozvolite gospodinu Najsu da odgovori.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, vi ste u potpunosti u pravu. To su tvrdnje koje su iznešene, a ovo je dokument koji će pokazati originalnu ili ispravljenu verziju Crne Gore o tome kakav je bio njen stav, kakav je bio stav Crne Gore. Ja mislim da je optuženi vrlo svestan toga i da zna za tu emisiju. Da li je on to video ili nije, nije od kritične važnosti.

SUDIJA ROBINSON: Svedok je zapravo potvrdio da se predsednik izvinio. Mislim da je potpuno ispravno da se ovaj dokazni predmet uvede preko njega.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Da, mi ćemo da ga usvojimo i moliću da se prikaže relevantni deo. Pokazaćete nam gde to počinje.

TUŽILAC NAJS: Mislim da je to na prvoj strani koja je pripremljena. Samo treba da odemo na početak, tamo gde počinje taj relevantni deo pa sve dole do drugog pasusa gde je reč o gospodinu Đukanoviću. To se nalazi negde otprilike na sredini prve strani.

SUDIJA MEJ: Izgleda da imamo problema sa prikazivanjem videa, jer nemamo audio traku, odnosno nemamo zvuk. Možda bi mogli svejedno vrlo kratko da pogledamo video traku, a vi nas onda uputite na transkript, na relevantni deo transkripta.

TUŽILAC NAJS: Dakle, ako možemo da pogledamo video, taj relevantni deo, a ja ću da pročitam transkript.

(Video snimak)

Milo Đukanović: Htio bih da iskoristim ovu priliku da, u svoje ime i u ime građanina Crne Gore, naročito onih koji dele moja šira politička i moralna uverenja i da ovom prilikom izrazim svoje žaljenje građanima Hrvatske, a pogotovo građanima Konavala, Dubrovnika i neretljanskog kraja za svu bol, patnje i materijalnu štetu koja im je nanešena od strane bilo kojeg građanina Crne Gore u svojstvu pripadnika Jugoslovenske narodne armije za vreme tih tragičnih događaja.

Novinar Predsjednici Mesić i Đukanović danas su ocenili da je ovaj sastanak od izuzetne važnosti za sigurnost celog ovog područja. Što se tiče predsednika Crne Gore, ovo je u potpunosti u skladu sa nastojanjem Crne Gore da postigne konstitutivni status i identitet.

Milo Đukanović: Na žalost, režim u Srbiji se još uvek nije odrekao svoje ambicije da zadrži Crnu Goru u kavezu i još uvek se drži svojih nerealnih, monstruoznih, centralističkih i diktatorskih projekata.

(Kraj video snimka)

TUŽILAC NAJS: Evo ovde vidimo novinare, zatim gospodina Đukanovića i gospodina Mesića kako razgovaraju. To je deo uvoda, a evo sada su ovde reči gospodina Đukanovića koje nas zanimaju. On je rekao sledeće: "Hteo bih da iskoristim ovu priliku da, u svoje ime i u ime građanina Crne Gore,

naročito onih koji dele moja šira politička i moralna uverenja, i da ovom prilikom izrazim svoje žaljenje građanima Hrvatske, a pogotovo građanima Konovala, Dubrovnika i neretvanskog kraja za svu bol, patnje i materijalnu štetu koja im je nanešena od strane bilo kojeg građanina Crne Gore u svojstvu pripadnika Jugoslovenske narodne armije za vreme tih tragičnih događaja". Zatim se ovde reporter obraća i kaže sledeće: "Predsednici Mešić i Đukanović danas su ocenili da je ovaj sastanak od izuzetne važnosti za sigurnost celog ovog područja. Što se tiče predsednika Crne Gore, ovo je u potpunosti u skladu sa nastojanjem Crne Gore da postigne konstitutivni status i identitet". Vidimo ponovo gospodina Đukanovića. Mislim da možemo zapravo sada zaustaviti traku jer smo krenuli dalje, ali u svakom slučaju, gospodin Đukanović je dalje rekao: "Na žalost, režim u Srbiji se još uvek nije odrekao svoje ambicije da zadrži Crnu Goru u kavezu i još uvek se drži svojih nerealnih, monstruoznih, centralističkih i diktatorskih projekata".

SUDIJA MEJ: Kog datuma je emitovana ova emisija?

TUŽILAC NAJS: Žao mi je što nemam datum. Dostaviću vam ga pre kraja današnje rasprave. Mislim da je to bilo prošle godine, ali vratićemo se još na to.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogrešio sam, to je bilo 25. juna 2000. godine. Gospodine Hausvička, da li ste vi lično videli ovo izvinjenje 2000. godine?
SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Molim da video snimak dobije broj dokaznog predmeta, a ja ću se pobrinuti da onaj koji se konačno usvoji dobije i audio traku, dakle da nemamo posebno video, posebno audio snimak. Možda bi i transkript trebalo pridodati dokazu.

sekretar: Biće to dokazni predmet Tužilaštva 365.

SUDIJA MEJ: U redu, a transkript treba da ima oznaku (A).

sekretar: Da, biće to dokazni predmet 365(A).

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izgleda da moram nešto da ispravimo, možda je došlo do nesporazuma. Gospodine Hausvička, predsednik Bulatović je onaj koji je snimljen na dubrovačkom frontu, a osoba koja se izvinila je donedavno bila predsednik, to je gospodin Đukanović i on je sada premijer Crne Gore. Je li to tačno?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da, da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još dva pitanja. Pomenuti su vojnici sa bradama i pripadnici paravojnih snaga. Da li je tamo bilo bradatih vojnika koje ste vi videli i kako su oni reagovali, odnosno kako je to izgledalo, na koji način su njih kontrolisali redovni vojnici JNA koji su bili obrijani, čisti i koje ste takođe viđali?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa u logoru u Bileći je uz redovnu, tu redovnu vojsku rezervista bilo još tih nekakvih, ja ne znam kako ih nazvati, imali su ukrštene redenike, brade, nekakve čudne oznake na glavi koje nisu bile oznake JNA. I ovaj, to je, kako bih vam rekao, to je bila razularena masa koju je bilo teško kontrolirati. Mi kad smo išli na rad, ovaj, bilo nas je strah, jer oni su i pucali i bili su i pijani i svakakvi, tako da nas je bilo strah da ne bi, ne znam, da nas ne bi koji napao, svašta su nam dobacivali, pogrdne riječi. Čak par puta se dogodilo da su i uperili oružje put nas, tako da nismo bili, mislim nismo bili sigurni, nismo znali šta će napraviti, a ja vjerujem da stražari ne bi se puno potrudili, oni su se na sve to smijali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li vam se ipak činilo da su oni pod komandom ljudi u logoru?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa vjerovatno, čim su se nalazili tamo, vjerujem da su bili pod komandom tih u logoru. Zato što je to bila vojna kasarna i tu se nalazila nekakva vojska.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I dok govorimo o toj temi, u prvom delu ispitivanja optuženog iznešene su tvrdnje da je bilo nešto neregularno u vezi sa vojnicima koji su se vama bavili. Kada je Međunarodni komitet crvenog krsta došao u logor u kojem ste držani, da li je iko sugerisao da se bilo ko drugi osim redovnih snaga JNA bavi vama i logorom?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa ja vam ne mogu tačno odgovoriti na to pitanje, jer stvarno ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Vaše izjave su analizirane i mislim da bi trebale da dobiju broj dokaznog predmeta, časni Sude. Ja ne želim da ulazim u detalje maltretiranja kojem ste bili izloženi, ali da li ste vi detaljnije od onoga šta ste ispričali pred ovim Pretresnim većem to naveli u vašoj izjavi, baveći se maltretiranjem kojem ste bili izloženi od strane vojnika u tom logoru?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: U izjavi sam dosta više opisao kako je to bilo mada sam doživio još gorih neugodnosti i ponižavanja o kojima mi je teško, jako teško pričati i ne želim pred ovim Sudom o tome pričati.

TUŽILAC NAJS: U redu. Nadam se da će izjave dobiti broj dokaznog predmeta.

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva 366.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U vezi sa poslednjim odgovorom, ne želim da to čitamo javno, ali molim vas pogledajte stranu 7 izjave, poslednji paragraf u kojem se kaže upravo ono u vezi sa čim je optuženi pitao svedoka. Zamoliću svedoka da se pozabavi samo jednim pitanjem u vezi sa jednom sugestijom optuženog, a to se može naći na strani 10, mislim. Dok ja pokušavam da nađem pravu stranicu, optuženi je izneo stav da je JNA predstavljala Jugoslaviju u celini i to u smislu da su jednako bile zastupljene različite nacionalne grupe. Jedan incident o kojem se govori na strani 8, na sredini te strane, da li je bila jedna situacija u logoru Bileća kada je korišćen jedan časopis pisan ćirilicom da bi se maltretirali zatvorenici?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Pa da, morali bi ... Tamo je izlazila novina u JNA, čini mi se "Narodna armija" ili "Front", ne znam sad tačno. Uglavnom bi nam davali na ćirilici stranicu ili pola stranice da recimo za pet, 10, 15 minuta, zavisi kako kome, da naučimo napamet i ako to ne bi znali napamet, onda bi, ovaj, nas tukli zbog toga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Mislim da je to sve što sam ovog svedoka hteo da pitam u vezi sa tim. Samo još jedan detalj u slučaju da to nije jasno. Kad je reč o broju boraca u skloništu ili skloništima o kojima ste govorili, da li je pet ili šest boraca njihov ukupan broj u jednom skloništu ili u svih šest skloništa?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: U jednom skloništu. U stvari, nas je bilo u području Nove Mokošice, gdje ima pet do šest skloništa, bilo je nas pet, tri specijalna policajca i dva policajca.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I to je ukupni broj policajaca, vojnih policajaca ili redovnih policajaca koji su se nalazili u svim skloništima?

SVEDOK HAUSVIČKA – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS: Nemam više pitanja za ovog svedoka.

SUDIJA MEJ: Gospodine Hausvička, ovim je završeno vaše svedočenje. Mi smo vam zahvalni što ste došli pred Međunarodni sud da svedočite. Možete da se povučete.

SVEDOK HAUSVIČKA: Hvala.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja želim da komentarišem samo ovo što je malčas rekao gospodin Najs. Đukanović izražava žaljenje zbog patnji koje su prouzrokovali građani Crne Gore na toj teritoriji, građani Crne Gore u sastavu JNA. On ne izražava žaljenje zbog odbrane Jugoslavije već zbog nepotrebnih patnji koje su pojedini građani Crne Gore prouzrokovali na toj teritoriji, a tamo je poznato da je bilo pljačke, nasilja i tako dalje. Prema tome, mislim da treba pročitati tačno šta piše.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, mi ćemo to da tumačimo, to je na nama, a vi ćete u dogledno vreme imati priliku da nam se obratite u vezi sa tim. Naravno da ćete to da učinite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: On je potvrdio da je bio sukob JNA sa snagama Hrvatske na tom području...

SUDIJA MEJ: Ne, ne. To je sada prošlo, a vi možete da nam se obratite u vezi sa tim u odgovarajućem trenutku. Da, gospodine Najs, izvolite, vaš sledeći svedok.

TUŽILAC NAJS: Sledećeg svedoka će ispitivati moj kolega. Mi nemamo drugih svedoka posle ovoga, iz razloga koje sam već objasnio. Tako da ako ostane vremena danas, mi nećemo imati drugog svedoka, možemo da raspravljamo o administrativnim pitanjima, ali verovatno neće ostati vremena.

SUDIJA MEJ: Sumnjam da će ostati vremena, ali možemo da se pozabavimo spiskom svedoka za iduću nedelju.

TUŽILAC NAJS: Spisak je pripremljen jutros i trenutno se deli. Primetićete da smo uspeali da obezbedimo svedoke samo za sledeću nedelju zbog određenih, ranije pomenutih administrativnih problema, kojima smo se već bavili i koji su opisani u pisanom materijalu dostupnom Pretresnom veću. Takođe imamo poteškoća i u vezi naredne nedelje, ali naravno, popunićemo tu prazninu, mada ćemo stranke u postupku moći da obavestimo o tome ko će to tačno biti tek tokom sledeće nedelje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, gospodin Najs je pitao, postavio je pitanje u vezi sa naredbom koju sam ja citirao, pa želim da mu dam to objašnjenje, odnosno da vama dam to objašnjenje. Od 4. oktobra 1991. godine postoji naredba Saveznog sekretarijata narodne odbrane, zapravo to je naređenje Generalštaba broj 1779-1-126 od 4. oktobra 1991. godine: "Dubrovnik ne osvajati niti na njega otvarati artiljerijsku i avijacijsku vatru". 4. desetog, takođe naredba blokirati Dubrovnik upravo zbog ovih pucnjava. Ja ovo čitam iz dokumentacije, pošto Srbija sa celom tom aferom nije imala nikakve veze, ali to postoji, ta dokumentacija u vojsci, dakle naredba Generalštaba: "Dubrovnik ne osvajati niti na njega otvarati artiljerijsku i avijacijsku vatru. Blokirati Dubrovnik". I istog dana upozorenje da se ne napada Dubrovnik. "Savezni sekretarijat narodne odbrane, Generalštab 93-4", i tako dalje, i tako dalje. Te dokumente pretpostavljam da možemo da imamo na raspolaganju. Dakle, radi se o sukobu JNA i paravojnih formacija Hrvatske i o naredbi Generalštaba JNA da se ne napada...

SUDIJA MEJ: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: A ovo je sve jedna...

SUDIJA MEJ: Na osnovu onoga što ste rekli, gospodine Miloševiću, koliko sam shvatio, vi nemate tu naredbu kod sebe. Ako je imate, dajte je Pretresnom veću, ako ne, onda nema sumnje da ćemo se raspitati da se ona nabavi. Molim vas, sledeći svedok.

TUŽILAC NAJS: Dok se svedok dovodi želim da skrenem vašu pažnju na atlas, dokazni predmet 326, posebno strana 23. Ovaj svedok će govoriti o

selima Lovas, Tovarnik i Ilok i to se pojavljuje u kvadratu E2 na strani 23 atlasa.

sekretar: Časni Sude, to je dokazni predmet 336.

SUDIJA MEJ: Molim da svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK C-1204: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MEK KION

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gospodine, mi ćemo vam se tokom ovog postupka obraćati kao svedoku C-1204. Pred vas će sada biti stavljen komad papira. Molim vas, pogledajte ga i odgovorite nam sa da ili ne na pitanje da li su podaci koji su napisani na tom komadu papira tačni?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gospodine, da li ste vi po nacionalnosti Hrvat, rođen u Vukovaru 1963. godine? Da li ste živeli u mestu Lovas, Hrvatska, do 24. decembra 1991. godine kada ste bili prisiljeni da napustite to mesto?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam opišete kako je izgledalo selo Lovas pre rata, i pri tome obratite pažnju na etnički sastav sela, odnosno na odnos hrvatskog stanovništva i stanovništva koje nije bilo hrvatske nacionalnosti.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bilo je to jedno mirno slavonsko selo, bilo je većinsko hrvatsko, bilo je oko osam posto nehrvata, nešto malo Mađara, ostalo su bili Srbi. Nije bilo nikakvih problema, ni nacionalnih ni ovako, zajedno smo živjeli, družili se, odrastali, išli u školu i sve do 1991. godine.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Koliko je selo Lovas otprilike udaljeno od granice između Hrvatske i Srbije?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa ima zračne linije oko dva, dva i pol do tri kilometra.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A kada je reč o stanovništvu koje nije bilo hrvatske nacionalnosti, možete li nam reći koje je nacionalnosti bilo to stanovništvo?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bilo je Mađara nešto i, ovaj, Srbi.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je većina bila Srba ili je većina bila Mađara?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Većina Srba.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam opišete kada je došlo do prvog napada na selo Lovas? Možete li da nam kažete nešto više o tom napadu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bila je jesen, tenkovi su išli prema Vukovaru preko jednog polja repe, mi smo brali jabuke u jednom voćnjaku i začuli smo pucnjavu, preko nas je taman išlo, gađali su prema selu. Normalno, od straha smo pobjegli svi prema selu i kad sam dolazio prema crkvi našoj katoličkoj u selu, vidio sam da je toranj oštećen od tenkovske granate.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Kada kažete pucali su, da li su pucali iz tenkova ili iz pušaka? Iz čega su pucali?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Iz tenkova.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: I koliko je otprilike granata ispaljeno u pravcu Lovasa?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ispaljeno je par komada, tri ili četiri. Jedna je pogodila, oštetila toranj crkve, ove su druge bile u istom pravcu, samo promašile su crkvu. Pale su na rub sela.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je do ovog napada na Lovas došlo pre ili posle zauzimanja sela Tovarnik, dakle pre ili posle zauzimanja sela Tovarnik od strane JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Prije.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je došlo i do drugog tenkovskog napada na Lovas i ako jeste, možete li da nam opišete šta se desilo tokom tog drugog napada?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Isto je bilo posle zauzimanja Tovarnika. Posle nekoliko dana išli su gore, glavnom cestom Šid - Vukovar, pucali su na silose od poljoprivredne zadruge i gađali su sa onom "Maljutkom" (9M14 Mautka), to je navodeća raketa, crkvu. Onda se toranj crkve zapalio.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je iko od ljudi u Lovasu ubijen ili ranjen tokom bilo kojeg od ova dva tenkovska napada?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Po vašoj proceni, koliko je granata ispaljeno na Lovas tokom drugog tenkovskog napada?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Četiri do pet komada.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Pomenuli ste da je do drugog tenkovskog napada došlo par dana nakon zauzimanja Tovarnika. Koliko je selo Tovarnik udaljeno od sela Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oko sedam kilometara.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Onda pretpostavljam da je selo Tovarnik zauzeto pre nego što je zauzeto selo Lovas. Je li to tačno?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Posle zauzimanja Tovarnika, da li su ljudi iz tog sela napustili selo i ako jesu, da li je iko od njih došao u vaše selo, u Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Većina ih je pobjegla u Lovas, neki su otišli prema lloku. Uglavnom bili su razmješteni kod prijatelja i rodbine po Lovasu.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A zašto su ti ljudi napustili Tovarnik?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Kako su nam oni objasnili da je... Tenkovi su ušli u celo, počeli su pucati, gađali su crkvu, zapalili su crkvu, gađali su kuće hrvatske, palili su kuće, ljudi su bježali u strahu.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ti ljudi koji su bežali iz Tovarnika u Lovas, da li su oni bili Hrvati ili Srbi?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Hrvati.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gospodine, nakon što je Tovarnik zauzet, da li je održan sastanak između seljana Lovasa i JNA da bi se razgovaralo o mogućoj predaji sela Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bili su razgovori. Išlo se, četiri su osobe, mještani sela, dva Srbina i dva Hrvata, išli su u Šid, tamo su razgovarali sa oficirima JNA. On je zahtjevao da se preda oružje, spominjao je nekih stotinjak pušaka automatskih. Međutim, toga nije bilo i stvorila se već jedna panika koja je ljude, znali smo što je bilo u Tovarniku.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Kada kažete panika, da li mislite na ljude koji su otišli na taj sastanak ili na ljude u selu Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: U cijelom selu se stvorila panika, ljudi su se bojali da ćemo proći kao i susjedno selo Tovarnik.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ta četvorica meštana koji su otišli na sastanak sa predstavnicima JNA u Šidu, jesu li oni bili Hrvati ili Srbi?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Dvojica su bili Hrvati, dvojica su bili Srbi.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ljudi koji su bili u selu, rekli ste da su se plašili zbog onoga što se desilo Tovarniku. Šta su ti ljudi uradili?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ljudi su čekali mrak, ljudi su odlazili prema lloku i prema, jednostavno nisu znali više gdje bi. Dalje se nije moglo, niti u Vinkovce, niti u Vukovar, tako da su, zatvarali su se u kuće i čekali šta će se dogoditi.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam kažete šta se desilo sledećeg dana posle tog sastanka u Šidu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Sljedećeg dana je došao oficir JNA sa velečasnim svećenikom katoličkim iz Tovarnika. Došao je sa vozačem, oficir taj JNA i svećenik. Zahtjevao je, tamo je galamio, vikao i zahtjevao je da se preda oružje, je li da će doći vojska unutra i da će oni pretresati i da će tražiti oružje.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je taj oficir JNA na bilo koji način pre-
tio ili rekao šta će se desiti sa ljudima iz sela Lovas, ako se oružje ne preda?
I ako jeste, šta je rekao?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Prijetio je, govorio je da će doći vojska unutra, da će oni pretresati, da ćemo proći kao Tovarnik.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Kada je došlo do glavnog napada na selo Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: 10. 10. 1991. godine.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam opišete taj napad?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa negdje ujutro, oko 7.00 je, začuli smo detonacije, čulo se da udara negdje, tenkovi su pucali, padalo je po selu. Onda se to malo primirilo par minuta, da bi se zatim čula rafalna paljba i od pravca Opatovca. Bili smo pobjegli u podrum. Ja sam, živim u centru pa sam provirio malo van na ulicu i vidio sam da od pravca Opatovca idu maskirani ljudi sa oružjem i vidim da su ispred sebe terali neke moje mještane. Vratio sam se nazad u podrum da bi za jedno par minuta i kod mene na kapiju lupali i vikali da izlazim van iz podruma jer će baciti bombu unutra. Ja sam izašao van, otvorio kapiju. Oni su ušli unutra. Izveo sam djecu vani i obitelj. Oni su tamo vikali, galamili da bi se pojavio jedan Srbin iz sela koji je bio također sa njima i govorio im da odu van. Meni je došao i pitao me da li imam oružje. Ja sam rekao da nemam. On je rekao da neće biti problema, da stavim bijelu platu na kapiju i da ne idem vani nikuda. Oni su nastavili dalje ulicom. Čula se dalje pucnjava. Tako ja sam ostao u dvorištu, nisam više izlazio van.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Na koji način ste vi shvatili zašto je bilo potrebno da stavite beli čaršav, belo platno na kuću?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa da smo označeni da smo pregledani, da smo Hrvati.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li su i od drugih seljana koji su bili Hrvati tražili da stave bela platna na svoje kuće? I da li su bela platna stavljana i na kuće koje su pripadale Srbima?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne, sve su hrvatske kuće morale staviti bijelu platu van, a srpske ne.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Tokom dana koji su usledili nakon zauzimanja Lovasa, da li se od vas tražilo da stavite nešto na svoju odeću kako bi se identifikovali kao Hrvat, da ste Hrvat?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Morali smo, kad smo se kretali kroz selo morali smo imati bijelu krpu oko ruke.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Kad kažete: "Morali smo", da li se to odnosi na hrvatske stanovnike sela, da li su oni morali da nose belu traku?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Samo na hrvatske.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li su Srbi koji su živeli u selu morali da nose bilo šta na svojoj odeći da bi se identifikovali?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Rekli ste da je napad na vaše selo počeo tenkovskom vatrom, granatama, a da je onda nakon zatišija usledila artiljerijska vatra, pa rafali puščane vatre. Koliko dugo je trajala tenkovska vatra na selo pre nego šta je započela pojedinačna, rafalna pucnjava?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa jedno par minuta. Tu je palo nekoliko granata, onda su prekinuli da bi ovi njihovi mogli ući u selo, da ne bi njih pogodili.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Rekli ste: "Da bi ovi njihovi mogli ući". Vi ste videli neke od tih ljudi kako idu po selu. Je li tako?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ti ljudi koje ste videli, da li su to bili lokalni Srbi, meštani? Ali pre toga, opišite nam ih?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oni su bili onako u djelovima uniforme, i one milicijske, i vojne, i u civilu. Imali su oružje svakakvo, "zolje", puške automatske, poluautomatske. Onako, bili su i neuredni, bili su mještani moji iz sela, bilo je nekih nepoznatih, bilo je iz drugih sela koje sam poznao sa posla.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ti meštani koje ste poznavali, da li su oni bili Srbi?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li su oni išli zajedno sa ostalima koje niste poznavali ili su oni, ili su ti meštani bili u posebnim grupama, a oni koji nisu bili meštani u drugim grupama?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bili su izmešani, jer oni su pokazivali hrvatske kuće.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: U tom prvom periodu, tokom prvog dana, da li ste videli vojnike koje ste mogli da identifikujete kao redovne vojnike JNA ili rezerviste JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa negdje pred večer su došli tenkovi u selo, rasporedili se oko sela, došlo je desetak autobusa vojske. Došli su i desetak kamiona sa pratećom opremom nekom. Uglavnom bilo je tu i rezervista, a bilo je mladih vojnika u redovnoj uniformi.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Kad su tenkovi ušli u selo?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Predvečer.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A kada su ušli autobusi puni vojnika?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Poslije njih, odmah za njima.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Pre nego što su tenkovi ušli u selo, da li ste tog prvog dana videli nekog vojnika JNA u selu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam vidio, nisam smjeo izlaziti na ulicu. Gledali smo kroz prozor, malo onako koliko se moglo na ulicu vidjeti, ali bilo je nepoželjno gledati, jer oni su pucali na sve strane, onda.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Tokom tog napada 10. oktobra, da li su seljani branili Lovas? Da li su pucali, uzvratili vatru na ljude koji su napali Lovas ili je selo praktično zauzeto bez odbrane?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Zauzeto je bez odbrane.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Koliko ljudi je ubijeno tokom napada na Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oko 20.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam kažete bilo šta o tim ljudima koji su ubijeni, da li su oni bili mladi, stariji ljudi, muškarci, žene? Možete li da nam bilo šta kažete o tome?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bili su većinom stariji ljudi. Tri žene su ubijene po ulici, na ulici gdje su ih zatekli. To su ljudi, njih par od 35 godina, ovo ostalo je sve stariji do 65, 60 godina.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ti ljudi koji su ubijeni tokom napada, da li su ubijeni granatama, dakle vatrom iz tenkova ili su ubijeni, ustreljeni puščanim mecima?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Po mom saznanju, samo je jedan čovjek ubijen u svom dvorištu od granate, jer pala mu je u dvorište granata, a ostali su svi ubijeni mecima.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gospodine, kada je stiglo tih 10 autobusa punih vojnika JNA, gde su otišli? Jesu li ostali u selu, da li su se smestili u selu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Smestili su se u osnovnu školu i na izlazi iz sela. Onda su, tu su Hrvate istjerali iz njihovih kuća, da oni budu bliže izgleda tim punktovima.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A hrvatske kuće u kojima su se oni smestili, šta se desilo sa ljudima koji su živeli u tim kućama?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Njih su jednostavno istjerali van iz kuće i rekli im da se snalaze, neka idu kod nekog drugog u kuću.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je bilo ko od Srba izbačen iz svoje kuće da bi se u tu kuću smestili vojnici JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je JNA postavila kontrolne punktove oko sela?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da, postavili su na izlazu iz sela. Na par izlaza iz sela su postavili tenkove, to su bili kontrolni punktovi.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je bilo moguće napustiti selo kada su postavljeni ti kontrolni punktovi? Da li je bilo moguće da se izađe iz sela, a da se ne prođe kroz te kontrolne punktove?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Prvu noć se još moglo, jer su još pojedini sa obiteljima koji su bili na kraj sela pobjegli, a kasnije su oni pojačali te punktove tako da se više nikako nije moglo izaći. Drugi dan se više nije moglo nikako izlaziti van.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ljudi koji su otišli posle napada, kuda su otišli? I otprilike koji procenat stanovništva je napustio selo posle napada?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Većina ih je pobjegla u Ilok, a negde sve skupa oko 60 posto ljudi je pobjeglo, što prvi dan u vrijeme napada i tu prvu noć.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li ste vi napustili selo? I ako niste, zašto niste?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam. Ja sam u centru, tako da nisam mogao više nikud se kretati, a plus toga imao sam malu djecu i obitelj, tako da sam ostao sa njima i nisam se htio razdvajati od njih.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Pored vojnika i rezervista JNA koji su bili u selu, da li je bilo paravojnih grupa koje su ostale u selu? I ako jesu, možete li da nam opišete te grupe koje su bile u selu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bilo ih je dosta. Bili su ... Zvali su se, oni sami između sebe su se zvali jovićevci, "Dušan Silni", "Bijeli orlovi", bili su i neki valjevci. To su sve bili, svi dečki jednako obučeni, dobro naoružani, u maskirnim uniformama, uredni.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A kakav je bio odnos tih paravojnih grupa u odnosu na JNA? Da li je bilo više redovnih snaga JNA u odnosu na paravojne grupe ili ih je bilo otprilike jednako? Možete li da nam to objasnite?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ovih je bilo, nismo ih mogli brojati, oni su se kretali, mi smo imali, slali su nas na poslove, morali smo raditi. Uglavnom, bilo ih je jako puno u selu. Oni su odlazili, dolazili. Ja mislim da je bilo više JNA, aktivne vojske koja je bila tamo.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A kada su te paravojne grupe dolazile u selo, kada su dolazile i odlazile iz sela, da li su morale da prolaze kontrolne punktove JNA da bi ušli ili izašli iz sela?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Šta se desilo sa kućama Hrvata tokom napada na Lovas i posle napada na Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bili su, kad su ulazili bilo je dosta kuća zapaljeno. Onda su i kasnije ulazili u kuće, pljačkali, uzimali što je vrijedno, novac, zlato, tehničku robu, automobile.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li su zapaljene i kuće koje su pripadale stanovnicima srpske nacionalnosti?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Niti jedna.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A da li su pljačkane kuće koje su pripadale stanovnicima srpske nacionalnosti?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ko je pljačkao kuće?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ti, paravojne te jedinice, oni su pljačkali.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li ste ikada videli da je bilo ko od vojnika JNA, bilo redovni ili rezervista, preduzeo bilo kakve korake da zaustavi ove pripadnike paravojnih grupa da ne pljačkaju kuće, hrvatske kuće?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Pomenuli ste da su seljani morali da rade. Kakav ste zadatak vi dobili posle zauzimanja sela?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja sam radio... Par dana smo morali fizičke radove obavljati, skupljali smo granje za krušnu peć, da bi mi nakon par dana došao jedan seljanin i rekao mi da moram ići da dobujem.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam kažete šta radi dobošar?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: On ide kroz selo, ima jedan bubanj, lupa sa jednom palicom, dobije tekst jedan koji mora, pa mora ići po selu, na uglovima ulica čitati.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: I da li ste vi to radili?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Na osnovu teksta koji ste dobili da čitate, da li ste mogli da zaključite ko je zauzeo položaj predsednika sela Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A ko je to bio?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ljuban Devetak.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je gospodin Devetak imao neki zvanični položaj u selu pre zauzimanja Lovasa?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne, on je bio mještandin, a živio je u Osijeku.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je takođe postojao i lokalni komandant snaga teritorijalne odbrane u selu? I ako jeste, ko je to bio?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Postojao je. To je bio Milan Radojčić.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: I na kraju, da li ste na osnovu dokumenta koje ste videli kao seoski dobošar mogli da zaključite ko je bio komandant snaga JNA u selu, posle zauzimanja sela od strane JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bio je kapetan Marko Kovač.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Sada bih hteo da skrenem vašu pažnju na događaje od 17. oktobra. Za časni Sud, ovo počinje od paragrafa 19 rezimea napravljenog prilikom razgovora sa svedokom. Gospodine, ja bih vas zamolio da nam svojim rečima ispričate šta se desilo tog dana, i da počnete sa obaveštenjem koje je pročitano, da se svi muškarci moraju da se jave u centru sela.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja sam dobio obavijest da idem obavijestiti ljude da se skupe u centru sela u 17.00, svi od 18 do 55 ili 60 godina, radi nekog dogovora i obavijesti i tako. Kad su se ljudi skupili, ja sam bio među njima, oni su nas opkolili, jednog po jednoga puštali, uterivali unutra u dvorište mehaničke radionice. Tu su nas pretresali na grub način, oduzimali nam sve, cigarete, upaljače, terali nas da sjednemo na klupe koje su već bile poređane u dvorištu u dva reda. Tu su nas ostavili cijelu noć, popisali su nas, pretili su nam, udarali nas. U toku noći su nas obilazili, a na jednom povišenom dijelu su bili postaviti mitraljezi, desetak metara od nas. Pretili su nam da, ako se bude ko micao, da će nas poubijati. Oni su nas u toku noći obilazili, udarali kundacima pušaka po leđima, po bubrežima, po glavi, tako da smo tu noć preživeli puno straha i udaraca i svega. Bilo je dosta hladno, tako da smo ujutro bili svi promrzli, ali eto, preživili smo kao tu noć, pa mislili smo, biće nešto bolje, neće biti, neće nas poubijati tu.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Dozvolite mi da vas nešto pitam pre nego što pređemo na ono šta se dogodilo ujutru. To naređenje da ljudi, odnosno da muškarci treba da se okupe, ko je potpisao to naređenje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ljuban Devetak.

SUDIJA MEJ: Samo da razjasnimo. Da li su trebali da se okupe svi ljudi ili svi muškarci?

SVEDOK C-1204: Muškarci.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A to su bili muškarci određene starosne grupe. Mislim da ste rekli starosti od 18 do 55 godina?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Koliko se otprilike muškaraca okupilo na taj način?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oko 70.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: I kada ste počeli da opisujete te događaje, rekli ste: "Oni su nas opkolili, imali su mitraljeze". Možete li da nam kažete ko je to bio, ko je držao vas i te ostale muškarce kao zarobljenike?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Valjevci.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li su to bili redovni vojnici JNA, rezervisti ili su to bili pripadnici paravojne grupe koju nazivate valjevci?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja bih rekao redovni, jer oni su bili svi jednaki dečki, solidno građeni, kao jedna specijalna jedinica, elitna. Disciplinirani su bili.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je tokom noći tim ljudima, da li je toj sedamdesetorici muškaraca tokom noći bilo dozvoljeno da legnu, da promene položaj, da ustanu ili su morali da ostanu u istom položaju tokom cele noći?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Morali smo uspravno sjediti i nismo se smjeli naginjati i ogrtati.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: U redu. Možete li da nam kažete šta se desilo ujutro?

SUDIJA MEJ: Pre nego što pređemo na to, mislim da je ovo možda zgodan trenutak da prekinemo, jer sada počinjemo da se bavimo novom temom. Svedoče C-1204, molim vas da imate na umu, da tokom ove pauze i bilo koje druge pauze, da ni sa kim ne razgovarate o svom svedočenju dok se

ono ne završi, a to uključuje i predstavnike Tužilaštva. Sada ćemo napraviti pauzu na 20 minuta. Posle toga vas molim da se vratite.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Mek Kion (McKeon).

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Hvala, časni Sude. Mislim da smo došli do jutra nakon one duge noći. Recite nam šta se dogodilo to jutro?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ujutro je došao Devetak i zapovjednik tih Valjevaca, oni su ga zvali Bokser. Počela je neka prozivka i kako je ko prolazio, morao je proći ispred njih. Tamo je njih bilo poslagano, oni su ga udarali kundacima pušaka, željeznim armiranim crijevima, komadima željeza tako da su ljudi krvavi padali razbijenih i glava i karlica i zdjelica i naišli su na neke, na imena oca i dvojice braće, njih nije bilo tamo, poslali su kući po njih, a oni su nastavili dalje mlatiti, udarati. Kad su ovi doveli ovu trojicu, njih su odmah sa vrata počeli tući, jedan od njih kojega su zvali Petronije ubo je Antu Luketića u slabinu, u predjelu bubrega nožem. Čovjek je pao, krv je lip-tala iz njega, tamo su ga još nogama udarali. Nastavili su prozivku da bi odjedanput zaustavili, nešto su se dogovarali. Rekli su nam da ćemo sad ići sa njima van, van sela da bi oni pregledali teren da li ima ustaša okolo. Nas su poredali u dvije kolone, ovi dečki što su bili pretučeni ostali su tamo ležati. Mi smo krenuli van, mi smo išli unutra kao u dva reda, a oni su sa strana nas išli, sa ljeve i desne strane. Kad smo došli na izlaz, vojska je otvorila samo rampu, jer bila je napravljena neka proizvoljna rampa. Mi smo prošli, tu su se oni, ovaj, mi smo onda izašli na vanjsku stranu, a oni su išli unutra, tako objasnili su, ako ovi pucaju da pucaju prije po nama nego po njima. Kad smo došli na krivinu na izlazu iz sela, jedan dečko nije mogao više, bila mu je razbijena zdjelica, šepao je, nije mogo više hodati, krvario. Oni su vikali da ne sme zaostajati, da ide napred, on je reko da ne može. On je zaostao, mi smo čuli samo rafal i čovjek je ubijen. Mi smo nastavili dalje, došli smo do one djeteline. Tamo su nas poslali prvo da sa ceste idemo u pravcu, prema uzvišenju i morali smo nogama, tu držati se za ruke i nogama detelinu rušiti, jer bila je visoka, oko 30 centimetara. Kad smo prošli taj dio, onda su nas vratili, morali smo se licem okrenuti prema pogonu "Borovo", ići prema gore. Tu smo nakon desetak metara naišli na neku žicu, neko je viknuo "žica", najedanput se čula eksplozija i onda pucnjava. Rekli su nam da, ako išta bude, da ne smijemo leći prije toga. Ja sam sam, više od

straha od one eksplozije, pucnjave lego, meci su zujali oko glave, čulo se jaukanje. Onda su počeli vikati da prekinemo paljbu, da je neki njihov Joco ranjen. Mi smo ostali ležati, a oni su tamo oko njega brinuli. Onda su rekli nama da moramo ustati, mi koji smo ustali, koji nisu bili ranjeni, mi smo ustali. Ko je bio ranjen da digne ruku, ljudi su podizali. I u tome je naišao vojno vozilo "Pincgauer" (Pintzgauer) JNA iz pravca sela. Kada je došao, stao je na toj krivini gore, pitao je šta je bilo, a oni su rekli da su to ustaše minirale, da smo mi naletili kao na minu. On je rekao da nije istina, da je to vojska minirala kad je ušla u selo, i rekao je da se ranjeni odvezu kod doktora, a nas vrate u selo nazad. Seo je u to vozilo i otišao. Oni su međutim nas natjerali dok nije doš'o kamion da vozi ranjene, naterali su da idemo skidati te mine. Ja sam osobno skinio jedno četiri, pet komada. Morali smo skinuti minu, bila je vezana nekom, potezna mina, žicom, to smo nekako pokidali. Nosili smo pred njih raširenih ruku, u jednoj ruci eksploziv, u jednoj minu, posjeli smo tamo. Kad sam se okrenio, video sam da ima čet'ri reda ugažene djeteline u pravcu gdi smo mi išli. Znači da se vidilo da je postavito prije. Kad je došao kamion, išli smo pomoći ovim ranjenima da se utovare. Jedan mještananin je nagazio na malu minu, odnjelo mu je prste na nozi. Njih su onda utovarili u kamion, odvezli, a bio je jedan dečko koji je dobio u kičmu, on je samo vikao da nema noge. Mi gledamo, ima noge čovjek, a ne može ništa. Njih su odvezli u pravcu Tovarnika, a nas su vratili u selo. Rasporedili su nas da idemo dalje raditi kao da nije ništa bilo. Kad smo došli u zadrugu, oni dečki što su bili pretučeni tamo nije bilo nikog više, krv je još ostala, kopali smo ispod škole rovove nekih tamo za vojsku. Vidili smo da iz općine izvode braću Pavlič, jedan Nikola, tako su ga zvali...

SUDIJA MEJ: Gospodine Mek Kion, mislim da bismo trebali da prekinemo ovu dugu naraciju kako ne bi izgubili nit. Ako dobijemo previše informacija, nemoguće je da to sve apsorbuje. Ne znam da li želite da se vratite natrag na neke detalje o kojima je svjedok govorio ili želite da svjedok nastavi?

TUŽILAC MEK KION: Da, želim da se vratim na neke detalje, časni Sude. Hvala.

SUDIJA MEJ: U redu.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gospodine svedoče, vratimo se na onaj trenutak kada su zatvorenike tukli ujutro i kada su ljudi prozivani navodno

da odu na rad. Da li je gospodin Devetak bio prisutan dok su se ta batinjanja koja ste vi opisali odvijala?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bio je prisutan on i taj zapovjednik tih valjevaca, taj Bokser.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ono polje deteline na koje su vas odveli, koliko je ono udaljeno od zgrade zadruga u centru Lovasa gde ste na početku bili zatočeni?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Jedno 700 do 800 metara.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Kako bi došli od zgrade zadruga do polja deteline, da li ste morali da prođete kroz kontrolni punkt JNA? I ako jeste, šta se dogodilo kada je vaša kolona koja je bila pod stražom prošla kroz taj punkt JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Morali smo proći kroz taj glavni ulaz u selo, ništa, kako smo mi nailazili, tako su oni digli samo rampu i mi smo prošli bez nekih pitanja ili bilo čega.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam kažete ko je bio, ali ne treba nam ime već eventualno jedinica ili opis onih koji su sproveli zatvorenike od zadruga do polja deteline. Ko vas je odveo na polja deteline?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Valjevci.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ti valjevci, jesu li to bili isti oni koji su držali stražu nad zatvorenicima dok ste bili primorani da hodate kroz polje deteline?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Spomenuli ste neko vozilo JNA koje je prošlo. Osoba koja je bila u tom vozilu, da li je ona bila oficir JNA ili običan vojnik?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bio je oficir JNA.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Sa onog mesta gde se nalazilo njegovo vozilo odnosno gde je on bio, da li je bilo moguće videti tela ljudi koji su poginuli ili bili ranjeni u toj eksploziji mine?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bilo je moguće vidjeti, jer taj put, ta cesta je podignuta jedno pet do šest metara od polja deteline.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li ste vi stajali na putu kad kažete da ste mogli da videte četiri reda mina? Jeste li vi tamo stajali?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da, morao sam doći do kanala, preko kanala preći, popeti se gore i na cesti uz rub ceste ostaviti te mine.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Mesto na kojem su ostale mine, kada ste se okrenuli i kada ste mogli jasno da videte gde su mine postavljene, gde je to mesto bilo u odnosu na mesto gde su stajali valjevci sa puškama i stražarili nad zatvorenicima koji su hodali kroz minsko polje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Jedni su nam bili iza leđa, a jedni su bili gore na cesti.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li su oni bili na položaju sa kojeg su takođe jasno mogli da vide redove mina na tom polju?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: U trenutku kada su zatvorenici bili prisiljeni da hodaju kroz to minsko polje, da li su im vojnici pokazali gde su bile mine ili su im jednostavno rekli da hodaju kroz to polje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ništa nisu pokazali, samo su rekli da se moramo držati za rukle i nogama rušiti djetelinu.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Spomenuli ste nekog mladića, dečaka koji je bio ozbiljno ranjen, i onda ste čuli pucnjavu i on je ubijen. Zna li njegovo ime?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ovaj momak što je ranjen, on je umro u Tovarniku. Zove se Turkalj Josip. A dečko koji je ubijen uz put na krivini je Bođanac Boško.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li ste videli telo gospodina Bođanca kada ste se vraćali u Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da, ležao je uz rub ceste.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Dobro, a sada bih hteo da vam pokažem nekoliko geografskih karata i jedan dokazni predmet. Počecemo sa kartom koja je u tabulatoru označena brojem 3, moliću da se ona pokaže i svedoku. Gospodine, da li je ovo karta sela Lovas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Uzmite, molim vas jedan od ovih crvenih flomastera koji su pred vama i obeležite krugom mesta na kojima su se nalazili tenkovi koji su okruživali Lovas. Stavite kružice na mesta na kojima su bili tenkovi. Ako pogledate kartu, videćete da je na njoj označen jedan put koji izlazi iz Lovasa i vodi prema dole, prema donjem levom uglu, vidite li? Vidite li taj put?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION - PITANJE: Možete li, molim vas, da na ovoj karti znakom "X" otprilike označite mesto gde se nalazilo to polje deteline? Hvala. A sada nam pokažite, tako što ćete povući liniju kroz put koji ide do Lovasa, pokažite nam otprilike mesto gde se nalazio kontrolni punkt JNA kroz koji ste morali da prođete dok ste išli, kada ste marširali ka polju deteline. Hvala. Od sedamdesetorice ljudi koji su...

SUDIJA MEJ: Gospodine Mek Kion, pre nego što krenemo dalje, želite li da ova karta postane dokazni predmet?

TUŽILAC MEK KION: Da, časni Sude, hvala vam.

SUDIJA MEJ: Ona nije zajedno sa ovim drugim mapama koje imam, ne nalazi se u tom kompletu.

sekretar: Časni Sude, papir koji nosi ime svedoka C-1204 biće dokazni predmet Tužilaštva 367, pod pečatom i poverljiv. Paket dokaznih predmeta u odnosu na svedoka C-1204 biće uveden kao dokazni predmet Tužilaštva broj 368. Tabulator 3 je dodatno označeni dokazni predmet Tužilaštva broj 368, dakle 368, tabulator 3, 1204.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gospodine svedoče, od onih sedamdesetoro ljudi koji su bili zatvoreni u zgradi zadruga preko noći, otprilike koliko njih je hodalo kroz to polje deteline?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oko 50.

TUŽILAC MEK KION: U redu, sada bih vam pokazao dokument koji je označen tabulatorom 4 iz registratora sa dokaznim predmetima ovog svedoka. Takođe bih hteo da ovo postane dokazni predmet, naslov je "Aneks 1 - Žrtve sa minskog polja u Lovasu" (Annex I Victims Lovas Minefield), paragraf 52.

SUDIJA MEJ: To je tabulator 4, dokaznog predmeta 368.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gospodine svedoče, recite nam ko su ljudi čija se imena nalaze na ovom spisku?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: To su ljudi koji su poginuli, ubijeni na minskom polju.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Onaj čovek u koga je pućano dok je išao ka minskom polju, da li je se i njegovo ime pojavljuje na ovom spisku? Ukoliko je odgovor da, možete li da nam ponovo kažete kako se on zvao?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nalazi se, Boćanac Boško.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A čovek koji je ranjen na minskom polju, ali je podlegao ranama kasnije, kako se on zove i da li je i njegovo ime na spisku?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Jeste na spisku, Turkalj Josip.

TUŽILAC MEK KION: Hvala. Pokazaću vam još jednu kartu oznaćenu tabulatorom 1 iz registratora sa indeksima i takođe bih hteo da to postane dokazni predmet.

SUDIJA MEJ: Samo ću da vas zamolim, gospodine Mek Kion, da proćitate ispravno broj tabulatora. Na primer, ovo je dokazni predmet broj 368.

TUŽILAC MEK KION: U redu. Hvala, ćasni Sude.

SUDIJA MEJ: Koliko sam shvatio, sada ćete preći na tabulator 1.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da, ćasni Sude. Gospodine, molim vas da pogledate kartu i da nam kažete šta ona predstavlja i da li je ispravna?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ispravna je i pokaziva put od naše poljoprivredne zadruge do minskog polja.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Vi niste lićno nacrtali ovu mapu, zar ne, ali je ona ipak ispravna i taćna, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: U redu. Sada ću da vam pokažem nekoliko lokacija koje se nalaze na ovoj karti, možemo da se poslužimo brojevima koji se nalaze na karti radi orijentacije. Pre svega, recite nam gde je na ovoj karti zgrada zadruge koju ste pomenuli?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Na broju 1.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A gde je polje deteline kroz koje ste vi i drugi zatvorenici bili prinuđeni da hodate?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Na polju 9 i 11.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Pokažite nam na ovoj karti gde se nalazio kontrolni punkt JNA kroz koji ste morali da prođete na putu ka ovom polju?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Evo ovde.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Vi ste sada pokazali mesto koje se nalazi negde na sredini ovog crteža, gde izgleda da imamo jedan put koji dolazi sa leve strane i jedan koji dolazi sa desne strane, tu su i dva broja 6. Da li je to mesto koje ste pokazali?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Gledajući na kartu, izgleda da u jednom trenutku vidimo seriju linija sa nekim tačkicama po sredini i reč "kanal" i onda neke promene na tim linijama koje idu od spolja ka sredini. Šta to predstavlja, šta je to?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Predstavlja mjesto gde su se oni zamjenili sa nama. Tu smo mi ušli na vanjsku stranu, a oni su ušli unutra.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Pogledajte brojeve 9 i 10 na crtežu, u oblasti polja, izgleda da su četiri reda mina u gornjem delu polja, a ne u donjem. Da li je tako zaista i bilo?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Koristeći kartu i ovo područje polja, pokažite nam pravac kretanja ljudi koji su bili prinuđeni da marširaju kroz polje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Prvo smo morali ići u ovom smjeru, a onda smo morali ići u ovom smjeru.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da zapisnik bude jasan, kad kažete u ovom smeru, vi ste pokazali na put sa leve strane karte pa do ruba polja koje se nalazi na desnoj strani karte, je li tako? Da li je to put kojim ste morali da idete?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: U tom delu polja nije bilo mina, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nije bilo mina.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Posle tog prvog prolaska kroz polje, jeste li promenili smer i krenuli, gledajući na ovu kartu, negde od sredine polja prema gore i u tom trenutku ste počeli da hodate kroz minsko polje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Vojnici koji su vas držali na puškometu i koji su počeli da pucaju kada su prve mine eksplodirale, gde su oni stajali na ovoj karti?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Jedni su bili na broju 10, jedni su bili na cesti.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Recite nam, molim vas, šta se dogodilo sa zatvorenicima koji su ostali u zgradi zadruga i koji nisu odvedeni na minsko polje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Mi, kad smo se vratili njih tamo nije bilo, ostala je samo krv. Drugi dan smo saznali, ja sam saznao od mojih prijatelja koji su ih išli vaditi po kućama, raznim kućama, po podrumima, iz kapele na groblju, bili su poubijani ili mecima ili bombama i tako.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li ste i vi lično u jednom trenutku bili zaduženi za sakupljanje tela ljudi koji su poginuli na minskom polju?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Drugi dan su nas pokupili ujutro i vodili su nas na minsko polje i tamo smo morali one naše prijatelje mrtve tovariti u kamion, da bi oni odvezli taj kamion. I on je stajao dva dana na ulasku u selo, na rubu sela.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Šta se na kraju dogodili sa tim telima?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Iskopali su bagerom jednu rupu i pobacali su, mislim naši su ih ljudi morali slagati, to je bilo mala rupa, pa su slagali jednog na drugoga i zatrpali kasnije zemljom.

TUŽILAC MEK KION - PITANJE: A gde se nalazila rupa u koju su zakopani ti ljudi?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Na groblju, katoličkom groblju.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Nakon incidenta na minskom polju, da li je hrvatsko stanovništvo Lovasa bilo primorano da napusti selo i ako jeste, šta se dogodilo sa njihovom imovinom posle odlaska?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bili su proterivani i morali su potpisati dokument kojim kao ostavljaju sve za SAO Krajinu, Zapadni Srem i Slavoniju.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Kada ste vi otišli iz sela i zašto?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Otišao sam 24. decembra. Negde tu oko 20. decembra su se "Bijeli Orlovi" vratili odneklen, po njihovoj priči su poginuli dosta, negde su naleteli na vojsku i počeli su privoditi ljude, odvoditi ih naveče u podrum, prebijati, tući. Meni je osobno došao jedan Srbin i upozorio me da sam za sutra na spisku, i rekao mi je ako ikako mogu da nestanem. Ja sam tu noć prespavao kod rodbine da bi ujutro, jedan mi je rezervista nabavio propusnicu, otišao sam do Šida, od Šida za Bijeljину, sa obitelji dakako, za Bijeljину, iz Bijeljine u Tuzlu i za Zagreb.

TUŽILAC MEK KION: Hvala vam, gospodine svedoče. Časni Sude, završio sam sa ispitivanjem.

SUDIJA MEJ: Dokazne predmete možemo za sada da vratimo. Gospodine Miloševiću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovaj broj je dugačak, pa ga neću ponavljati, dakle gospodine 1204, da li je tačno da je Lovas bio mesto u kome nije bilo nikakvih značajnih problema između Hrvata, Srba i Mađara koji su živeli u njemu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Tačno je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svojoj izjavi vi najpre pominjete događaj u Borovu Selu koji je bio, vi ovde to govorite, 2. maja 1991. godine, šta je poznato. Od tada, imam u vezi sa tim dva pitanja. Zašto govorite o

događajima tek od tada, kada vrlo dobro znate da su se događaji u Lovasu odvijali mnogo ranije, ne ovi o kojima vi svedočite nego oni o kojima ću vas pitati, u vezi sa svim tim aktivnostima? I drugo, zašto o tome govorite kao o pokolju policajaca? Da li vi znate šta se dogodilo u Borovu Selu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Znam, gledali smo na televiziji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je policija upala u selo i da je potpuno neselektivno i bez razloga ušla u nekoliko vozila i izašla iz njih u sred sela i počela da puca okolo po domovima ljudi koji tamo žive? Po građanima koji su bili u njima?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja tako nisam vidio na televiziji, niti sam čuo tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, znači vi ne znate to nego govorite ono što ste videli na Televiziji Zagreb, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda da ne, a da li ste bar na Televiziji Zagreb videli da u Borovom Selu nije bilo nikakve JNA i tako dalje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam gledao te snimke, ali kako smo ih gledali na televiziji, tamo ih nismo vidili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete da su policajce u Borovu Selu ubili četnici i to su ljudi koji nose neke kokarde i oznake. Da li ste vi bili ikad u kontaktu sa takvim ljudima, pogotovu sa takvim ljudima u Borovu Selu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto onda tako govorite?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Gledali smo na televiziji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A na televiziji ste gledali, dobro. Kažete da ste imali organizovane straže i o tome govorite na strani 2, u osmom pasusu u vašoj izjavi. Ko je doneo odluku da organizujete straže?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: U selu, odbor u selu, ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kažete da ste imali u selu "Kalašnjikove" i lovačke puške. Od koga ste dobili "Kalašnjikove"?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne znam odaklen su došli, bilo je par komada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a da li znate kad je formiran HDZ-e u Lovasu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: 1990. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1990. godine. A da li je tačno da su Jozo Milas, Gračanac Josip i Marin Vidić aprila 1990. godine pozvani na sastanak HDZ u selu Bogdanovce koji je sazvaio Tomislav Merčep, glavni koordinator HDZ za Vukovar?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nije mi je to poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je Merčep u uvodnom izlaganju obavestio sve prisutne kako je dobio uputstvo, kaže, iz središnjeg odbora HDZ za Osijek za prelazak na formiranje vojne organizacije u okviru HDZ?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate to? Dobro. A da li znate da je tada formirana vojna služba čiji je zadatak bio naoružavanje i obuka naoružanih pripadnika HDZ-a?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nešto sam načuo o tome, ali nisam upoznat s tim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste načuli?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa, nešto da ima neki Zbor narodne garde i tako neki.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kad ste to načuli?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: 1991. godine negde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste 1990. godine to načuli?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A ovo je bilo u aprilu 1990. godine?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Koje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Aprila meseca 1990. godine Milas Jozo, Josip Gračanac i Marin Vidić pozvani na sastanak HDZ-a u selu Bogdanovce.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa, to ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To ne znate, dobro. A da li znate, da li vam je poznato ime Štipan Radar?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Kako?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Radar Štipan koji je imenovan za rukovodioca te službe za naoružavanje, obuku i tako dalje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li su vam poznati Jozo Milas, Josip Gračanac i Marin Vidić?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li oni vaši seljani?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Dvoje jeste, jedan je iz susednog sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, jedan iz susednog, dvoje vaših. Da li znate da su po povratku sa tog sastanka održali sastanak u kući Milasa Joze i da su dogovorili da se odluke sa sastanka u Bogdanovcima sprovedu u Lovasu, je li vi znate nešto o tome?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste vi član HDZ?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Sad jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda niste bili?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači vi niste učestvovali tada na tim sastancima 1990. godine?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li znate da je Jozo Milas sazvao Izvršni odbor HDZ u selu Lovas na kome su prisustvovali Krizmanić Franjo,

Krizmanić Branko, Badnjak Josip, Filić Josip, Mađarević Ivo, Rendulić Tomislav i Mulić Franjo? Je li znate sve te ljude?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ljude znam, ali za nikakve sastanke ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, ne znate za sastanak i da su formirane te službe, vojne službe i tako dalje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A niste čuli ni da su formirane, ni da je održan sastanak o tome?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste znali da je Ivo Mađarević rukovodilac jedne od tih službi?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste znali da je vojnom službom rukovodio Gračanac Markica?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li znate da su na sastanku Izvršnog odbora HDZ-a u Lovasu Ivo Mađarević, Franjo Mulić, Branko Krizmanić izvestili da su dobili jednu količinu eksploziva koji treba da se upotrebi protiv JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam, jer nisam bio prisutan na tim sastancima. Nisam bio član i onda nisu me pozivali niti sam ja išo tamo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate za odluku od avgusta meseca 1990. godine koja je doneta u prostorijama HDZ-a u Vukovaru, u sali Radničkog doma da se počne sa osnivanjem takozvanih dobrovoljačkih odreda?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, avgust 1990. godine?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate da je posle toga, znači već krajem avgusta, početkom septembra, održan Izvršni odbor u Lovasu i da je formiran dobrovoljački odred?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je poznato da je taj dobrovoljački odred koji je bio formiran za područje sela Lovas brojao 120 ljudi? Nemoguće da ne znate za formiranje odreda koji je imao 120 ljudi...

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Možda je...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemoguće da ne znate za formiranje odreda od 120 ljudi, dobrovoljačkog odreda kojim je komandovao ovaj Markica Gračanac.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znate to?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A da li znate bar to da je ovaj odred učestvovao na smotri dobrovoljačkih odreda koja je obavljena u selu Bogdanovci, septembra 1992. godine?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, idu iz vašeg sela toliki ljudi, idu na smotru i vi ništa ne znate o tome?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ni me je to interesiralo, nisam bio upoznat sa time.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vam je onda sigurno poznato da je pred smotru u selu Bogdanovci, bila je i smotra dobrovoljaca u selu Lovas gde je bilo 50 ljudi pod punim naoružanjem, kao i ceo Izvršni odbor HDZ-a Lovasa? Ne sećate se toga?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, a da li znate da je taj dobrovoljački odred prevezen autobusom poljoprivredne zadruge u Lovasu na ovu smotru koja je održana u Bogdanovcima u septembru?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne znam. Nisam upoznat sa time.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste upoznati šta vas nije interesovalo ili niste imali baš nikakva saznanja o tome?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ni me je interesovalo jednostavno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vas interesovalo. Dobro. A da li znate, da vas ne pitam to pošto verovatno ne znate kako se obezbeđivala, obezbeđivalo oružje, oprema. To ne znate ništa?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne znam, ne znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate bar, je li su tražili i od vas da date priloge za kupovinu naoružanja iz Mađarske (Hungary)?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nisu nikad?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja nisam trenutno bio zaposlen i onda je...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste trenutno bili zaposleni, pa zbog toga su vas preskočili verovatno?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Vjerovatno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A dobro, da li su vam poznata imena Ante Galja iz sela Nuštar, Gliša Marin iz Vukovara?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je u Lovasu vama poznat vlasnik kafića "Viktorija", Josip Miljković?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Poznat mi je Josip Miljković, ali nisam znao da je on vlasnik kafića.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li vam išta poznato o njegovim aktivnostima sa Krizmanićem Franjom, Nikicom Marićem, Jovanom Jovanovićem, sa njihovim odlascima u Mađarsku? Da li ste upoznati sa tim?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niste. A sećate se da je Miljković bio uhapšen zbog toga?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Čuo sam neke priče, ali nisam, ni me je interesiralo, nisam se o tome...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je bilo 1990. godine, znači pre nego što su bili bilo kakvi sukobi, pre nego šta se išta desilo. Veliki je događaj kad se neko uhapsi u selu povodom ovakvih stvari.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja sam samo načuo nešto o tome tako da nisam...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo ste načuli dakle. Jeste vi imali "kalašnjikov"?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li vam je bar poznato da su svi članovi Izvršnog odbora HDZ bili naoružani istim, istom vrstom "kalašnjikova", upravo tim što su nabavljeni iz istog izvora?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam ih pregledao, ne znam šta je ko imao od oružja, ako je imao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, znači sve ovo što sam vas pitao, 1990. godine još šta se dešavalo, jer vi počinjete da govorite o, od maja 1991. godine, vi o tome ne znate ništa iako ste sve vreme bili u Lovasu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne znam ništa. Ni me je interesirala ni politika, niti, niti oružje, niti...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nije vas interesovala ni politika ni oružje, ali kao građanin prepostavljam da ste upoznati da je ustavna obaveza vojske u pogledu ilegalnog naoružanja da oduzme naoružanje. To znate?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Znam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Zašto je bilo potrebno naoružanje u Lovasu? Vi i sami kažete niste se plašili vojske, niste imali zašto da se plašite vojske, bilo je većinsko hrvatsko selo. Zašto je bilo potrebno naoružanje, zašto su bile potrebne te straže?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bilo je počelo sa stražama posle Borova Sela, ljudi su se plašili. Mi smo blizu granice, i sami ste rekli da smo gledali televiziju Zagreb, uvukao se neki strah. E sad, ako je neko nabavio automatsko oružje, to je njegovo, to je vjerovatno imao kući, ali ga nije noso kao neki štap po, po selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi objašnjavate i sad ste rekli, to imate i na strani 2 izjave, da je Lovas pre napada na Tovarnik bio napadnut od strane nekog tenka?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji je ispalio nekoliko granata. Vi zapravo ne znate iz kog je oružja pucano? Jeste vi sigurni da je iz tenka neko pucao?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pucano je iz tenka. Ja sam bio između, na pola puta između tenkova i sela, u voćnjaku jednom sam bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tada niko nije poginuo?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je svrha bila tog pucanja?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa kasnije smo vidili da je pogodio toranj crkveni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li išta znate o odlukama iz aprila 1991. godine, kada je formirana Služba bezbednosti, odnosno tehnička služba koja je do tada bila u organizaciji HDZ, takođe u organizaciji HDZ pretvorena u Službu bezbednosti?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li Jozef Milas vama poznato ime?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li vam poznata neka njegova aktivnost u vezi sa ovim šta vas pitam?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Znam sad da je bio, da je sad u HDZ-u. A kad se učlanio u HDZ, ne bih vam znao reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li se bar sećate, pošto je tada doneta odluka da se vrši pretres srpskih kuća, da li se sećate kad su pretresali, znači ti organizovani, naoružani članovi HDZ-a pretresali srpske kuće Lovrića, Vorkapića, Tepavca i tako dalje? I to su radili Mijo Kojić, Keser Braco i drugi.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ni mi je to poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam to poznato?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa koliko je Lovas selo, molim vas? Koliko ima stanovnika?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oko 1.800 stanovnika.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 1.800. Pa dobro, je li ste bar bili upoznati sa planom za uzbunjivanje i drugim merama vezano za one straže...

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne, nije bilo, nije bilo nikakvog plana za uzbunjivanje i...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li vam bilo poznato da je Lovas tada bio podeljen na pet rejona i da je komandovao Gračanac Marko tada? Je li vam bar to poznato?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije vam poznato. Dobro. A takozvana spoljna odbrana sela kojom su komandovali Sabljak, Keser, Rendulić i tako dalje, da li vam je to bilo poznato?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su prilikom pregovora koje vi pominjete na trećoj strani, a i maločas ste govorili, predstavnici JNA isključivo tražili da se preda oružje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je bilo poznato, bar iz medija, da je Predsedništvo Jugoslavije bilo donelo odluku da se razoružaju svi koji nezakonito nose oružje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam upoznat sa time.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je preko 70 posto meštana napustilo Lovas nakon što je vojska tražila da se preda oružje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači vojska traži da se preda oružje, a meštani...

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: To su većinom žene i djeca pobjegli za llok.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zašto beže kad vojska traži samo da se preda oružje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Zato što su čuli i po priči ljudi iz Tovarnika šta se desilo njima u njihovom selu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da je 10. septembra počeo napad na selo i da je selo prvo granatirano?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je napao selo?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Napali su ga tenkovi, a onda kasnije su tukle ove paravojne formacije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kažete da ste prilikom ulaska u selo, nakon napada, našli se u jednom podrumu i da ste tada videli jednog meštana od ovih koji su vas tražili da izađete napolje i tako dalje. Vi ste ustvari videli vaše komšije, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: To su bili ljudi Srbi iz mog sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači reč je o sukobu vašem u selu, lokalnom?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nije riječ o tome, jer nikakih sukoba do toga nije bilo, jer smo veče prije zajedno bili u kafiću, Đuro Prodanović, Radojčić jedan, tako da, da nikakih sukoba sa njima nismo imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi toga dana, nikakve sukobe, nikakvih sukoba sa njima nije bilo, ali vi njih vidite. Tada niste videli nikakvu vojsku.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Vidio sam njih kad su naoružani ušli u selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta ste videli?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Njih, te lovaske Srbe sam vidio kad su ušli naoružani, kad su išli po ulicama i terali su Hrvate prema zadruzi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi molim vas, vi toga dana, kako objašnjavate, kad je počeo napad, niste videli da je bilo ko ubijen, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Vidio sam preko, preko puta moje kuće ležao je jedan čovjek. Kasnije smo saznali da je to Josip Kraljević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali vi tada niste videli u selu vojnike JNA, niti bilo kakve oficire JNA, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam, jer nisam izlazio nikud dva dana, dva dana iz kuće van, ni u dvorište.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pa ja vas ne pitam to šta, šta vi niste izlazili pa niste videli, nego vi kažete ovde, evo na četvrtoj strani, pošto opisujete, to je veliki ovaj prvi pasus na četvrtoj strani, ustvari preneti pasus, ali je preneti prvi na četvrtoj strani, govorite o tome da: "Toga dana nisam video da je iko ubijen, ali nakon dva ili tri dana saznali smo da je toga dana u selu ubijeno otprilike 20, 21 ljudi", tako piše, tačka. I onda kažete: "Dok su vojnici odlazili..."

SUDIJA MEJ: Prigovor gospodina Mek Kiona, izvolite.

TUŽILAC MEK KION: Časni Sude, mi imamo, izvinjavam se, nisam želeo da prekinem gospodina Miloševića, ali mi imamo kopije te izjave i možda bi Sudu bilo korisno da dobije primerak kako bi direktno mogli da pratite ono šta se citira iz izjave.

SUDIJA MEJ: Da, svakako. To bi nam bilo vrlo korisno, a i svedok bi trebalo da dobije kopiju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda kažete: "Dok su oni odlazili, čuli ste pucnjeve sa drugog kraja sela. Kasnije sam video kako vode neke ljude u zgradu zadruga". U zagradi piše, "zadruga je vrsta seoskog poljoprivrednog kolektiva".

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ovo o čemu gospodin Milošević sada govori nalazi se na četvrtoj strani, drugi pasus engleske verzije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, sada, molim vas, želim da vam citiram ovu vašu rečenicu. Mislim sve je ovo vaše, naravno, ali ovu rečenicu posebno. Dakle: "Kako u selu nisam video vojnike ili oficire JNA i kako su naoružani ljudi koji su ušli u selo nosili različite uniforme, a neki su čak bili u civilnoj odeći, pretpostavio sam da su neka vrsta paravojne formacije. Vidio sam da Rakić Željko nosi četničke oznake i pretpostavio da među njima ima četnika". Pa onda ide sledeći pasus koji počinje rečenicom: "Te večeri u selo su ušli tenkovi JNA". Dakle, kad su ti ljudi ubijeni, kad se to događalo, nikakve vojske nije bilo u selu već su tek te večeri ušli kad su čuli da se tu puca, da obezbede selo i da zaustave nasilje. Je li to bila uloga JNA tada?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nego šta je bila?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oni su ušli unutra, prošli su kroz selo tenkovima, ovi su se iz kamiona, autobusa istovarili, ušli su u škole, ljude su isterivali iz kuća na izlazu iz sela da bi imali mjesta za punktove gdje bi vojska spavala. Tu je bilo i dobrovoljaca, u tenkovima su bili većinom mladi ljudi. A ovi što su bili od dobrovoljaca, svi su imali one uniforme JNA, ti koji su pristigli autobusom i kamionima JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ti koji su pristigli, odnosno vojnici JNA koji su došli, ja to hoću da konstatujemo, došli su posle ovih događaja gde su ovi ljudi poginuli je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Došli su naveče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, uveče toga dana kad su ovi ljudi bili ubijeni?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vreme kad su oni bili ubijeni tu nije bio niko iz JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim. To hoću da bude jasno.

SUDIJA MEJ: Kako bismo bolje shvatili, vi kažete da prvi vojnici koji su ušli, odnosno prve jedinice koje su ušle u selo su bili lokalni ljudi, je li tako? A onda je JNA došla uveče?

SVEDOK C-1204: Da, bili su lokalni, i bilo je stranih koje nismo poznavali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ti lokalni koji su bili naoružani nisu imali šta da ulaze, oni su bili u selu. Oni nisu nitkud došli nego su bili u selu. Živeli u tom selu, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oni su živeli u selu, ali su se kasnije hvalili kako su ušli od Opatovca i zauzeli selo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ne znam šta su se oni hvalili, ali kažem, vi ste rekli da su to bili meštani, da vojske nije bilo kad su se ta ubistva desila i da je vojska došla tek naveče?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Vojska jest došla naveče.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi tvrdite dalje, na četvrtoj strani, da je došla JNA, sad ste rekli isto, da su došli neki rezervisti i da su od vas tražili neku vrstu prisilnog rada. Vi kao prisilni rad govorite o uklanjanju uginulih životinja po selu, raspremanje tog nereda koji je napravljen i tako dalje.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I vi to nazivate prinudnim radom?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, je li neko od vojske to tražio od vas ili je to neko drugi iz ovih vaših struktura koje su bile organizovane u selu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne znam ja ko je naredio da se napravi, uglavnom nas su obaveštavali većinom ovi naši domaći Srbi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi ste ovde naveli da ste imali svog predstavnika sela koji je bio meštani, da je bio komandant tu u selu takođe meštani i da ste imali tu takvu jedinicu, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bio je u selu glavni kad su ušli unutra, kasnije je to preuzeo Ljuba Devetak. On je živio prije u Osijeku...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, i ovaj čovek koji vam je dao zadatak da vi budete taj dobošar koji će da obaveštava meštane sela o tome o čemu oni smatraju da treba da budu obavešteni, i to je bio čovek iz vašeg sela? Je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A te informacije koje ste onda vi bili prinuđeni da dajete i da obaveštavate seljane, je li potpisao neko drugi ili opet meštани vašeg sela?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Potpisao je Ljuban Devetak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači meštани vašeg sela?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nije stanovao u Lovasu. Otac i mater su mu u Lovasu, a on je živio u Osijeku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde je živio, u Osijeku?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: U Osijeku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, živio u gradu, a iz toga je sela. Živio u obližnjem gradu, pa došao tu, dobro. Dakle, sva ta lica koja smo sada konstatovali su uglavnom vaši meštани, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: A bilo je mještana i bilo je stranih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Odakle su bili ti strani?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: E, to ne znam odakle su bili. Bilo ih je, recimo taj Rakić Željko, njega poznam, jer smo pre radili u "Borovu" zajedno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, molim vas, govorili ste o tome da su vas tukli?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, odgovorite mi precizno, da li je tačno da vas nisu tukli ni pripadnici vojske niti bilo ko van vašeg sela. Jesu vas tukli pripadnici vojske?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Tukli su nas valjevci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorim, kad kažem vojska, mislim na JNA.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja ne znam ko je komandovao ovima valjevcima, ali oni su nas tukli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakve su oni oznake imali?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oni su imali šarene uniforme, naoružani su bili, disciplinovani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li imali petokrake?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam... Nisu nosili kape, uglavnom su bili sa onim šljemovima i ćelavi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ima li, ima li vojnik koji ne nosi kapu?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne bih vam znao reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi kažete da ste odvedeni u zadrugu. Ljudi koji su vas tamo čuvali, koji su vas odveli u zadrugu, takođe nisu bili pripadnici JNA, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bili su Valjevci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali ne pripadnici JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa ja ne znam kome su oni pripadali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste pomenuli tu neke paravojne formacije, neke družine koje sigurno nisu pripadale JNA.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja ne znam kome su pripadali, oni su sebi...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ćemo se zadovoljiti time da ne znate kome su pripadali. Pa se nasilnički ponašali neki koji su imali nadimak, neki je nadimak imao Bokser, neki je Nikola, Petronije. Je li tačno da niko od njih nije bio pripadnik JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne bih znao čiji su bili pripadnici. Oni su bili, tu su bili i "Bijeli Orlovi" i "Dušan Silni" i jovićevci i ti valjevci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A to nisu pripadnici JNA, pa ti odredi ne postoje u JNA. Dobro, da idemo dalje, pošto mislim da dosta brzo možemo da pređemo, a imam još dosta pitanja. Vi objašnjavate da ste čuli od tog Boksera da ćete biti živi štit, znači da će preko vas proveravati da li će Hrvati da pucaju, kako vi kažete, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to tako da su formirane dve kolone pored kojih idu stražari?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako ste onda vi živi štit, ako su stražari sa vama?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oni su bili sa nama dok nismo izašli iz sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda ste išli sami dalje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne, onda su oni išli unutra, a nas su stavili sa vanjske strane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, to nije nikakva, kako bih rekao, široka kolona. Kad neko ide putem, rekli ste maločas u opisu da je taj put na nekom nasipu, pet, šest metara iznad tla kroz koje vodi, to nije nikakva sabijena kolona, pa se neko iza nekog krije, oni su išli sa vama. Je li tako ili nije?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Mi smo bili izloženi vanjskom dijelu, tako ako ko puca da bi prvo nas pogodio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, stražari su, ti koji su išli sa vama, bili su stalno sa vama, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A bili su sa vama i kad su vas, kako kažete, terali da tražite mine?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da, samo su se povukli iza nas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko su bili iza vas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: 10 do 15 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad eksplodira mina, je li mislite da je na 10 metara bezbedno?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne bih vam znao reći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, molim vas, pošto ste maločas opisali događaj, ispričali ste ga, pa da ga sad okrenemo i vidimo sa druge strane. Dakle, došlo je do eksplozije?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Posle toga dolazi džipom ili "pinc-gauerom", ne znam kojim, nije bitno, dolazi oficir JNA koga je nesumnjivo privukla eksplozija da vidi šta se dešava.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Mislim da nije ga privuklo ništa, nego je kad je završio taj razgovor sa tim valjevcima sjeo i otišao je dalje u pravcu...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Čekajte, čekajte, pitam vas, pitam vas o onome o čemu ste malopre govorili. Pitao je tu šta se dogodilo?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A oni su mu odgovorili da su ustaše postavile mine.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A on im je rekao: "Nisu ustaše nego smo mi minirali tu i vodite te ljude nazad i ove u bolnicu" i da će poslati kamion, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je iz toga jasno, pošto oni oficiru JNA objašnjavaju da su ustaše postavile mine, a on im kaže: "Nisu ustaše nego mi", da nikakve veze nije imala JNA sa vašim odvođenjem tamo, niti su ovi kontaktirali sa oficirima u vezi sa bilo kakvim minama pre nego što je došlo do eksplozije, kad je taj došao da interveniše?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja mislim da su oni jako dobro znali, i jedni i drugi, za mine. Jer je oficir sam priznao da je minirao...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: O tome se i radi. Oni mu kažu: "Ustaše su postavile mine", znači oni nisu znali da je vojska postavila mine?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja ne znam šta su oni znali, šta nisu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja interpretiram razgovor koji ste vi ovde interpretirali. Njemu ne bi bilo u račun da kaže: "Mi smo", da zaista nisu. I drugo...

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, vi to možda interpretirate, ali svjedok može da kaže samo šta se dogodilo. Na nama je da to interpretiramo kad za to dođe vreme. Mislite li da možete da završite sa ovim svjedokom za dva ili tri minuta ili vam treba još vremena?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne mogu za dva, tri minuta, ali gledaću što pre. Nemam mnogo pitanja. Ja mislim da vrlo brzo ispitujem ovog svedoka, gospodine Mej. Vodiću računa da on ne može da ostane. Dakle pripadnik, samo da to raščistimo...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Mi moramo danas da završimo na vreme zato što će danas popodne ovde biti drugo suđenje. Gospodine Mek Kion, može li ovaj svedok da ostane ili ne?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam još samo par pitanja.

SUDIJA MEJ: U redu. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo da raščistimo to. Pripadnik JNA se pojavljuje tek kad počinje ta pucnjava, kad se čuje ta eksplozija od mine, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Kad je prestala pucnjava on se pojavio onda.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kada je prestala, znači posle pucnjave se pojavio?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno, dakle, da je prva reakcija tog pripadnika JNA koga pominjete, kad je video šta se desilo, da se interesovao šta se desilo i šta se događa? To pišete, na kraju krajeva, i na strani 6 u predposlednjem pasusu. Je li to tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je njegova reakcija najbolji dokaz da nema nikakve veze sa tim vašim vođenjem tamo na to minsko polje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja ne znam za njegovu reakciju, ali znam da niko iz sela nije mogao ići bez propusnice koju je, dobijali smo jednu crvenu propusnicu. To su obično dobijali...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste vi tada kad ste izašli, izašli sa propusnicama ili ste išli kao neka kolona koja ide na neki rad?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Išli smo kao kolona i vojska je samo digla rampu, otvorila i mi smo prošli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Išli ste, koje vreme, koji je to bio datum, molim vas?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: 18. 10. mjeseca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 18. oktobra?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste seljaci. Idete da nešto radite. Vojska, vi prolazite, idete zajedno sa ovima drugima, oni vas propuštaju. Oni jednostavno ne postavljaju pitanja gde vi idete. Kakve veze oni imaju sa tim? Je li to bar logično?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Pa nismo išli na rad da nas oni vode sa puškama. A prije toga, kada smo išli na rad, išli smo u manjim grupama po dvojica, trojica i isto tako po dvojica, trojica njih koji su nas pratili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ovo smo prošli, ja mislim da je ovaj objasnio oficiru da su ustaše postavile bile mine, a da je on tada naredio i rekao im da to nije tačno i tako dalje, da se pobrinu za ranjenike, da ih odmah odvezu u bolnicu, a da se ostali vrate u selo, je li tako?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li možemo da konstatujemo da ustvari nikakva lica iz vojske nisu bila umešana u to o čemu ste vi svedočili?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne možemo, jer ja mislim da vojska je sve znala šta se radi, morali su znati za ovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je vaša pretpostavka da su morali znati, to je uobičajena pretpostavka, ali po reakciji koju ste vi opisali, izgleda drukčije. Pominjete da postoji neki dokument, da su Hrvati bili prinuđeni da potpišu da ostavljaju svoju imovinu SAO Krajini. Jeste li vi videli taj dokument, jeste li potpisali taj dokument?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja ga nisam osobno potpisao zato što sam pobjegao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste li videli vi takav dokument?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisam video, ali sam pričao sa ljudima koji su ga morali potpisati kad su ih isterivali iz sela van.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne čini li vam se da je to, rekao bih, ovako prilično providna izmišljotina. Vi znate da niko prisilno nešto šta učini nema pravnu vrednost, pa kakvu bi pravnu vrednost mogao da ima dokument da neko na silu i pod puškama potpisuje da nekome nešto poklanja? A potpisivanje je trebalo da ima, kako bih rekao, samo formalnopravni značaj, a ne neki drugi. Je li tako ili ne? Je li to neko izmislio?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja mislim da nije izmislio niko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I verujete da takva stvar...

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Verujem da je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je tako nešto moguće?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Verujem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, neću onda da vas ubeđujem u besmislenost toga, samo mi odgovorite, molim vas, još na jedno pitanje. Vi ste rekli ovde, pokušao sam to da nađem u vašoj izjavi, pa nisam našao, kako su Hrvati u Lovasu morali da nose bele krpe oko ruke?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je jedna krupna stvar, to je obeležavanje po nacionalnoj, mislim jedna krupna, diskriminirajuća stvar i tako dalje, slažete se?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Slažem se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, pa kako to onda niste nigde pomenuli u svojoj izjavi, tako jednu kardinalnu stvar?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ja mislim da ima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda pomognite mi, ako ima, nema onda potrebe da odgovarate na to pitanje.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, gospodin Milošević je u pravu, takve izjave nema. Ja sam nekoliko puta pročitao upravo zbog toga ceo taj pasus, to je četvrta strana, drugi pasus engleske verzije, tu se samo govori o tome da se obeleže one kuće i to njegov prijatelj kaže njemu koji ga sklanja gde je izvršen pregled i nije nađeno oružje. I ničeg drugog nema.

SVEDOK C-1204: Svi su ljudi morali nositi, Hrvati bijele krpe...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Moje pitanje glasi, pošto sad tvrdite to, a složili smo se da je to kardinalna stvar, kako da ste propustili da to kažete u svojoj izjavi takvu jednu kardinalnu stvar, ako je to istina?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Izjavio sam da su se morale nakiti kuće sa belim krpama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, kuće koje su pregledali, pretresli u legalnoj akciji oduzimanja oružja. I pri tome pretraživali da nađu oružje. A konstatovali smo ranije da ste imali oružje. Prema tome, to nije sporno.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Samo su hrvatske kuće morale imati bele oznake.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, pretpostavljam da su kuće koje su pretresli bile označene, a koje nisu pretresli, nisu bile označene?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Sve hrvatske kuće su bile označene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hoćete da kažete da su pretresli samo hrvatske kuće, da srpsku kuću ni jednu nisu pretresli?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisu ih ni pipnuli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, nisu je pretresli, ali ova oznaka nije bila da li je kuća hrvatska nego da u njoj nema oružja. Oznaka da je pretrešena i da u njoj nema oružja, je li to tačno ili ne?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nije. Sve hrvatske kuće su označene sa tim krpama, plahtama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, vi u izjavi govorite da su, i malopre ste čuli citat, kuće označene koje su bile pretrešene.

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: A oni su išli redom i pretresali su svaku hrvatsku kuću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, hvala.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, meni treba dva minuta.

SUDIJA MEJ: Dobro.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Prvo ovo da raščistimo o čemu je sada reč. U vašoj izjavi vi ste rekli da vas je Grković, vaš prijatelj iz tog sela sa kojim ste bili dobri, povukao malo u stanu i: "Rekao mi da ostanem u kući i da na dvorištu vrata stavim komad bele tkanine, da se zna da je kuća hrvatska i da je već pregledana". Znači to je rekao Grković, vaš komšija.
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Susjed iz sela.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: Ne niko drugi?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Niko drugi.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ – PITANJE: I samo još jedno pitanje. Vi ste rekli, to je treća strana, treći pasus engleske verzije, a to je treća strana, drugi pasus verzije BHS: "Ne smem zaboraviti reći da je pre samog sastanka meštana, onog u Šidu, dan pre toga, u selo došlo nekoliko hrvatskih policajaca iz lloka kojii su pokupili tih nekoliko "kalašnjikova" koje smo imali i odneli ih u llok". Znači, pre nego će biti izvršen pretres, hrvatski policajci su došli i povukli "Kalašnjikove" koje su ranije podelili, je li tako?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Hvala.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC MEK KION

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Ja imam samo nekoliko pitanja, časni Sude. Optuženi vas je pitao da li ste znali da, pre nego što je od vas zatraženo da vratite sve oružje, da li ste znali da je Predsedništvo Jugoslavije donelo odluku o razoružavanju svih onih koji ilegalno poseduju oružje. Moje pitanje se odnosi na paravojsku koja je ušla nakon tenkovske vatre. Jesu li oni nosili oružje?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: A te paravojne jedinice koje su slobodno šetale selom dok je tamo bila JNA, jesu li svi oni imali oružje?
SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Svi su imali oružje.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Paravojska koja vas je pratila iz zadruge do polja deteline, jesu li oni svi imali oružje?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Svi su imali automatske puške i pištolje za pojasom.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Možete li da nam kažete koliko od polja deteline je bio udaljen punkt JNA pored kojeg ste morali da prođete?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Oko 600 metara.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Postavljena su vam pitanja o vozilu JNA koje je došlo posle eksplozije i vi ste rekli da je došlo iz sela. Nakon što je oficir JNA pitao šta se događa i nakon što je pitao o eksploziji, da li se okrenuo i vratio u selo ili je nastavio istim putem kojim je bio krenuo?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nastavio je istim putem kuda je krenuo, prema izlazu iz sela van.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Da li je iko sa punkta JNA ili neko od vojnika JNA, sem tog čoveka koji je prošao u vozilu, izašao na polje da vidi šta je prouzrokovalo tu eksploziju do koje je došlo oko 600 metara od punkta JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Pošto ste pokupili tela, stavili ih na kamion i odvezli u selo, da li ste ponovo morali da prođete kroz punkt JNA?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: Dok ste prolazili kroz taj punkt, jeste li primetili bilo kakvu raspravu između ljudi koji su vas odveli tamo i oficira JNA? Da li su vas pitali, da li je neko iz JNA njih pitao kakva su to tela na tom kamionu i kako je došlo do smrti?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Nisu ništa pitali.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: I konačno, optuženi vas je pitao o lokalnim ljudima, meštanima koji su učestvovali u pretraživanju kuća prvog dana. Postavljeno vam je pitanje da li su oni bili tamo, da li su oni otišli iz sela, a vi ste rekli: "Ne, oni su došli iz drugog sela". Da li su lokalni Srbi u jednom trenutku napustili vaše selo Lovas, pre nego što je došlo do glavnog napada JNA na selo 10. oktobra?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Bilo je koje nismo viđali dan, dva prije, a bilo je onih koji su to večer, večer prije napada bili sa nama u kafiću. Ali ujutro su išli svi zajedno, i sa ovim nepoznatima i sa ovim domaćim Srbima.

TUŽILAC MEK KION – PITANJE: I konačno, spominjali ste neke "kalašnjikove", mislim da je amikus to možda pokrio u svom pitanju, ali u trenutku kada je od seljana na sastanku sa JNA zatraženo da predaju svo automatsko oružje, da li su u tom trenutku svi "kalašnjikovi" već bili predati, koliko vi znate, ili je u selu još uvek bilo automatskog oružja?

SVEDOK C-1204 – ODGOVOR: Koliko ja znam, oficir kad je zahtjevao, nije bilo više "kalašnjikova" u selu.

TUŽILAC MEK KION: Hvala, časni Sude, to bi bilo sve.

SUDIJA MEJ: Hvala vam. Gospodine C-1204, hvala vam što ste došli da svedočite pred Međunarodnim sudom. Vaše svedočenje je sada gotovo i vi ste slobodni.

SVEDOK C-1204: Hvala.

SUDIJA MEJ: Imamo li broj dokaznog predmeta za izjavu?

sekretar: To je dokazni predmet Tužilaštva broj 369.

SUDIJA MEJ: Dobro, sada prekidamo, nastavićemo u ponedeljak u 9.00.